

UCHWAŁA NR XXIII/10/2014
RADY POWIATU GRUDZIĄDZKIEGO
z dnia 26 marca 2014 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Powiecie Grudziądzkim na lata 2014 – 2020**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595 i 645) oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 i 509)

Rada Powiatu
uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Grudziądzkim na lata 2014 – 2020 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu oraz Kierownikowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Jerzy Wołoszyn

Załącznik
do uchwały Nr XXIII/ /2014
Rady Powiatu Grudziądzkiego
z dnia 26 marca 2014 r.

**POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W POWIECIE GRUDZIĄDZKIM NA LATA 2014 - 2020**

GRUDZIĄDZ, 2014

SPIS TREŚCI

1. Podstawy opracowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych	- 2
1.1. Podstawy prawne opracowania i realizacji strategii	- 2
1.2. Zgodność z dokumentami strategicznymi	- 5
2. Streszczenie	- 8
3. Ogólna charakterystyka powiatu grudziądzkiego	- 10
4. Pomoc społeczna w powiecie grudziądzkim	- 12
4.1. Infrastruktura socjalna	- 12
4.2. Przyczyny przyznawania pomocy społecznej w powiecie grudziądzkim	- 19
5. Diagnoza sytuacji społecznej powiatu grudziądzkiego	- 27
5.1. Rynek pracy i bezrobocie	- 27
5.2. Niepełnosprawność	- 34
5.3. Piecza zastępcza	- 44
5.4. Przemoc w rodzinie i przestępczość	- 46
5.5. Aktywność społeczna	- 49
5.6. Obszary problemowe, prognoza zmian – wnioski z diagnozy, analiza SWOT - podsumowanie diagnozy	- 50
6. Misja, cele, kierunki	- 58
6.1. Misja Strategii	- 58
6.2. Cele, kierunki działań i wskaźniki ich realizacji	- 58
7. Wdrażanie i monitoring Strategii	- 68
7.1. System realizacji Strategii	- 68
7.2. Monitoring i aktualizacja Strategii	- 69
7.3. Finansowanie Strategii	- 69
8. Spis tabel	- 78
9. Spis wykresów	- 81
10. Wykaz użytych skrótów	- 83

1. Podstawy opracowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych

1.1. Podstawy prawne opracowania i realizacji strategii

Strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi podstawę do realizacji względnie trwałych wzorców interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany lub poprawy zjawisk występujących w społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument nakreśla i systematyzuje kierunki działań publicznych i niepublicznych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne podejmowane dla poprawy zaspokajania potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Pomoc społeczna, jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zadanie organizacji pomocy społecznej należy do kompetencji organów administracji rządowej i samorządowej we współpracy na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi Kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Jedną z podstawowych zasad instytucji pomocy społecznej w Rzeczypospolitej Polskiej jest udzielanie wsparcia osobom i rodzinom w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiania im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie sytuacjom prowadzącym do konieczności korzystania przez osoby i rodziny z pomocy społecznej poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zgodnie z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013, poz. 182 z późn. zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.

Ustawodawca określił również, iż dokument ten powinien zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, a także wskaźników realizacji działań.

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem wypracowującym priorytety w przyszłych działaniach powiatu w sferze polityki społecznej. Stanowi również umocowanie prawne konkretnych działań, zajmuje także właściwe miejsce w hierarchii dokumentów zaliczanych do strategicznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym zachowując w stosunku do nich pełną kompatybilność i komplementarność.

Z końcem 2013 roku upłynął termin realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie powiatu grudziądzkiego w latach 2007-2013. Istnieje zatem właściwy moment do wytyczenia nowych kierunków i zadań w zakresie rozwiązywania i łagodzenia niepokojących zjawisk społecznych na terenie powiatu z wykorzystaniem doświadczeń płynących z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie powiatu grudziądzkiego w latach 2007 – 2013 obowiązującej w minionych latach.

Uchwałą Nr 55/46 /2013 Zarządu Powiatu Grudziądzkiego z dnia 13 września 2013 r. w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania projektu Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 powołano do składu w/w Zespołu następujące osoby reprezentujące samorząd powiatowy, powiatowe jednostki organizacyjne działające w zakresie przedmiotowym regulowanym w Strategii oraz organizacje pozarządowe:

- 1) Marzena Dembek – Przewodnicząca Komisji Polityki Społecznej Rady Powiatu Grudziądzkiego;
- 2) Bożena Grabda – Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu;
- 3) Krzysztof Czepkoić – Sekretarz Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;
- 4) Krystyna Kaczorowska - Przewodnicząca Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;

- 5) Sylwester Góras – Zastępca Naczelnika Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu;
- 6) Elżbieta Macierzyńska – Pracownik socjalny w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu;
- 7) Izabela Przanowska – Specjalista pracy socjalnej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu;
- 8) Kazimierz Tarkowski – Przedstawiciel Starostwa Powiatowego w Grudziądzu Wydział Rozwoju Lokalnego, Edukacji i Zamówień Publicznych;
- 9) Marek Totleben – doradca zawodowy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grudziądzu.

Opracowując Strategię zastosowano następujące etapy: analizę problemów, sformułowanie misji, przekształcenie problemów w cele strategiczne i szczegółowe, hierarchizację celów strategicznych. Diagnozę problemów społecznych oparto na dostępnych danych statystycznych PUP w Grudziądzu, Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Grudziądzu, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grudziądzu, GUS, OPS w powiecie grudziądzkim, danych z własnych źródeł PCPR w Grudziądzu i Starostwa Powiatowego w Grudziądzu. Diagnozowano przede wszystkim obszary, które znajdują się w sferze zadań publicznych powiatu i kręgu zainteresowań pomocy społecznej w powiecie. Członkowie Zespołu w drodze konsensusu (osiągnięcia jednomyślności) uznali za priorytetowe dla budowania Strategii poniższe obszary rozwiązywania problemów społecznych:

- rynek pracy i bezrobocie
- niepełnosprawność
- piecza zastępcza
- przemoc w rodzinie i przestępczość
- aktywność społeczna.

Końcowo sformułowano sześć celów strategicznych w okresie realizacji Strategii, które odzwierciedlają wagę lub skalę istnienia problemów w sferze zadań publicznych powiatu

i przyjęte priorytety dla ich rozwiązywania w okresie planowania strategicznego. Koordynację oraz obsługę administracyjną zapewniało Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu. Robocze spotkania Zespół odbyły się w dniach: 13.12.2013 r., 04.01.2014r., 10.03.2014r. Projekt Strategii poddano konsultacjom z gminami powiatu grudziądzkiego.

Projekt pod względem merytorycznym opracowała Bożena Grabda - Kierownik PCPR w Grudziądzu, opracowanie graficzne wykonała Justyna Pakuła Pracownik - socjalny PCPR w Grudziądzu.

1.2. Zgodność z dokumentami strategicznymi

Horyzontalnym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej jest „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (Komunikat Komisji Europejskiej Europa 2020, 03.03.2010 Bruksela).

W perspektywie 2020 r. wyznaczonych zostało 5 celów obejmujących:

- zatrudnienie (75% osób w wieku aktywności zawodowej powinno mieć pracę),
- badania i rozwój (3% PKB UE powinno być przeznaczone na badania i rozwój),
- zmianę klimatu i energię (zmniejszenie gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii, dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%),
- edukację (odsetek młodych osób przedwcześnie kończących naukę nie powinien przekraczać 10%, co najmniej 40% osób w wieku 30-34 powinno mieć wykształcenie wyższe),
- ubóstwo i wykluczenie społeczne (zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln).

Na poziomie krajowym podstawę diagnostyczną dla strategii rozwoju stanowi Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe”, w którym wskazano następujące wyzwania w perspektywie 2030 r.:

- wzrost i konkurencyjność,

- sytuacja demograficzna,
- wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- odpowiedni potencjał infrastruktury,
- bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- gospodarka oparta na wiedzy i rozwoju kapitału intelektualnego,
- solidarność i spójność regionalna,
- poprawa spójności społecznej,
- sprawne państwo,
- wzrost kapitału społecznego Polski.

W aktualnym krajowym porządku strategicznym funkcjonuje Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”. W DSRK wskazano 11 celów strategicznych, od których zależy skok cywilizacyjny Polski oraz powiązane z nimi projekty do realizacji. W części dotyczącej kapitału społecznego znalazły się w szczególności:

- stworzenie sprawnego państwa, jako modelu działania administracji publicznej,
- wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Obszary strategiczne, w których koncentrować się będą główne działania do 2020 r. określa Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020. W ŚSRK w okresie do 2020 roku akcent strategiczny został położony na wzmacnianie potencjałów, które w przyszłości mają zagwarantować długofalowy rozwój, a nie tylko na alokację środków bezpośrednio w dziedziny, w których występują największe deficyty.

W perspektywie powyższego dokumentu strategicznego najistotniejsze są:

- wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli,
- rozwój kapitału ludzkiego,
- integracja społeczna,
- zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020 przyjęta uchwałą Nr 61 Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. (M.P. poz. 378) jest jedną z dziewięciu Strategii rozwoju, przyczyniających się do realizacji celów określonych w długookresowej i średniookresowej strategii rozwoju kraju. Dokument obejmuje m.in. obszary zagadnień z zakresu partycypacji społecznej i aktywności obywatelskiej.

Kierunki działań nakreślone dla osiągnięcia celu – poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne to w szczególności:

- ułatwienie działalności organizacjom obywatelskim,
- wspieranie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw,
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym różnorodnych form samopomocy,
- rozwijanie indywidualnej i korporacyjnej filantropii oraz wolontariatu,
- wspieranie rozwoju partnerstwa i innych form współpracy służących przekazywaniu realizacji zadań publicznych obywatelom.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 przyjęta uchwałą Nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. (M.P. z 2013 r., poz. 640) jest kolejną z dziewięciu strategii zintegrowanych. Dokument obejmuje zagadnienia wzrostu zatrudnienia i zapewnienia lepszej jakości funkcjonowania osób starszych, poprawy sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. W perspektywie do 2020 r. planuje się realizować m. in. następujące kierunki interwencji:

- rozwój form opieki nad dziećmi do lat 3,
- dostosowanie oferty dydaktycznej i kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, stworzenie efektywnego systemu przejścia z edukacji (kształcenia i szkolenia) do zatrudnienia,
- efektywna aktywizacja zawodowa osób długotrwale wykluczonych z rynku pracy oraz wcześniej niepracujących,
- wyrównywanie szans różnych grup społeczno-demograficznych na rynku pracy, w tym osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie dostępności mieszkań, w tym w ramach wynajmu,
- zwiększenie efektywności wsparcia materialnego dla rodzin z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej osób starszych, w tym rozwój wolontariatu,
- wzmocnienie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i rodzin zagrożonych dysfunkcją lub przeżywających trudności,
- rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej,
- powszechność dostępu do usług publicznych oraz aktywności zawodowej na otwartym rynku pracy dla osób niepełnosprawnych,

- rozwój aktywnych, w tym innowacyjnych form pomocy osobom zagrożonym lub wykluczonym społecznie (w tym: innowacji społecznych w sferze integracji oraz ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej),
- wsparcie dla osób zagrożonych lub dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wsparcie dla osób niepełnosprawnych i ich otoczenia,
- zapobieganie nowym typom wykluczeń społecznych, w tym wykluczeniu cyfrowym i energetycznym.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się do osiągnięcia celów zakładanych w powyższych dokumentach strategicznych.

2. Streszczenie

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Grudziądzkim na lata 2014 – 2020 stanowi podstawowy dokument strategiczny powiatu grudziądzkiego w obszarze zadań publicznych powiatu związanych z pomocą społeczną, pieczą zastępczą oraz wspieraniem osób niepełnosprawnych. Jej rozwinięcie stanowią poszczególne programy pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych oraz inne, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Dokument zawiera diagnozę problemów i obszarów wymagających podjęcia działań w celu poprawy sytuacji. Zakres obszarów jest szeroki; obejmuje zagadnienia rynku pracy, wspierania rodziny i pieczy zastępczej, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, problematykę osób starszych, promocji zdrowia, problemów nieletnich. Silnie akcentuje problemy tzw. „trzeciego sektora”, podnosząc rangę organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych oraz wskazując konkretne kierunki działań mających na celu wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych. Do rangi jednego z priorytetów podnosi często nie uwzględniany problem wzmocnienia kompetencji służb pomocy społecznej i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu pracowników instytucji pomocy społecznej.

W Strategii sformułowano misję odnoszącą się do realizacji wszystkich jej celów strategicznych, szczegółowych i kierunków działań.

Misją Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Grudziądzkim jest tworzenie i sprawne realizowanie inicjatyw służących profilaktyce

i rozwiązywaniu problemów społecznych przy wykorzystaniu aktywnych postaw społeczności lokalnej.

Na podstawie analizy problemów społecznych w powiecie grudziądzkim sformułowano sześć celów strategicznych:

- 1. Wspieranie osób bezrobotnych w aktywnym poszukiwaniu pracy i ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.**
- 2. Tworzenie i rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin.**
- 3. Pomoc i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i starszych.**
- 4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.**
- 5. Wzrost promocji zdrowia i podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego.**
- 6. Rozwój kompetencji kadr pomocy społecznej.**

Strategia określa katalog podmiotów realizujących poszczególne cele i kierunki działań. Realizatorami Strategii będą w szczególności:

- samorząd powiatowy,
- samorządy gminne,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu,
- miejsko – gminne i gminne ośrodki pomocy społecznej w powiecie grudziądzkim,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Grudziądzu,
- placówki oświatowe w powiecie grudziądzkim,
- organizacje pozarządowe.

Monitorowaniu postępów w rozwiązywaniu problemów społecznych służą wskaźniki efektywności. Wskaźniki zostały przyporządkowane do poszczególnych działań a ich celem jest:

- zmierzenie ilościowe i w miarę możliwości jakościowe postępu rozwiązywania problemów społecznych,
- stwierdzenie, czy działania podejmowane dla realizacji poszczególnych celów są skuteczne czy też należy zmodyfikować je w celu poprawy efektywności.

Działania zawarte w strategii wiążą się z poniesieniem określonych wydatków. Często niemożliwe jest dokładne określenie ich wysokości na etapie tworzenia strategii. Źródła finansowania realizacji Strategii wskazano odnosząc się do budżetów poszczególnych realizatorów czy funduszy krajowych lub europejskich. Finansowanie strategii obarczone jest ryzykiem wynikającym z takich czynników jak niemożliwość do

określenia kondycja finansów publicznych w perspektywie następnych lat czy też kilkuletnia perspektywa realizacji Strategii, która powoduje, że wobec szybko zmieniającej się sytuacji społeczno – gospodarczej mogą być konieczne korekty źródeł finansowania niektórych działań.

3. Ogólna charakterystyka powiatu grudziądzkiego

Powiat grudziądzki położony jest na północno-wschodnim krańcu województwa kujawsko-pomorskiego. Graniczy od północy z powiatem kwidzyńskim (województwo pomorskie), od wschodu z powiatem iławskim i nowomiejskim (województwo warmińsko-mazurskie), od południowego wschodu i od południa z powiatami: brodnickim, wąbrzeskim i chełmińskim (województwo kujawsko-pomorskie), a od zachodu z powiatem świeckim (województwo kujawsko-pomorskie). Powiat położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Grudziądz, które w regionie odgrywa rolę dość ważnego ośrodka gospodarczego, handlowego, kulturalnego, edukacyjnego.

Powiat zajmuje powierzchnię ok. 728 km² i podzielony jest na sześć gmin: od północy gminę Rogóźno, od północnego wschodu – gminę Łasin, od południowego wschodu – gminę Świecie nad Osą, od południa – gminę Radzyń Chełmiński i od zachodu - gminę Grudziądz. Centralną część powiatu zajmuje gmina Gruta, granicząc z pięcioma pozostałymi gminami.

Miasta usytuowane w granicach powiatu to: Łasin i Radzyń Chełmiński.

Tabela nr 1. Podział terytorialny

Gminy	6
Miasta	2
Miejscowości podstawowe ogółem	122
Sołectwa	98
Powierzchnia*	72776

Źródło: dane GUS – 2012 r.

* powierzchnia w ha

Wykres nr 1. Podział terytorialny

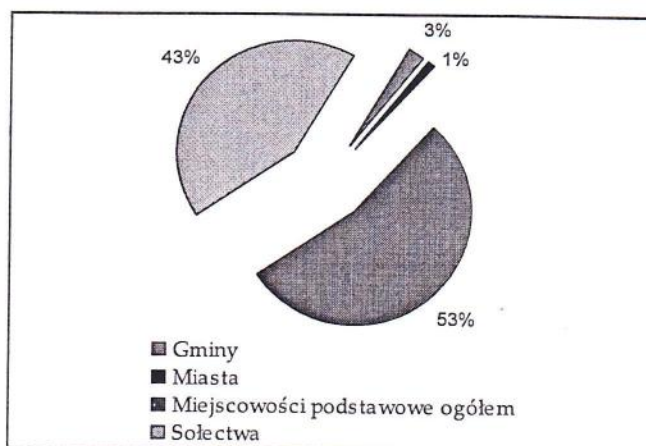
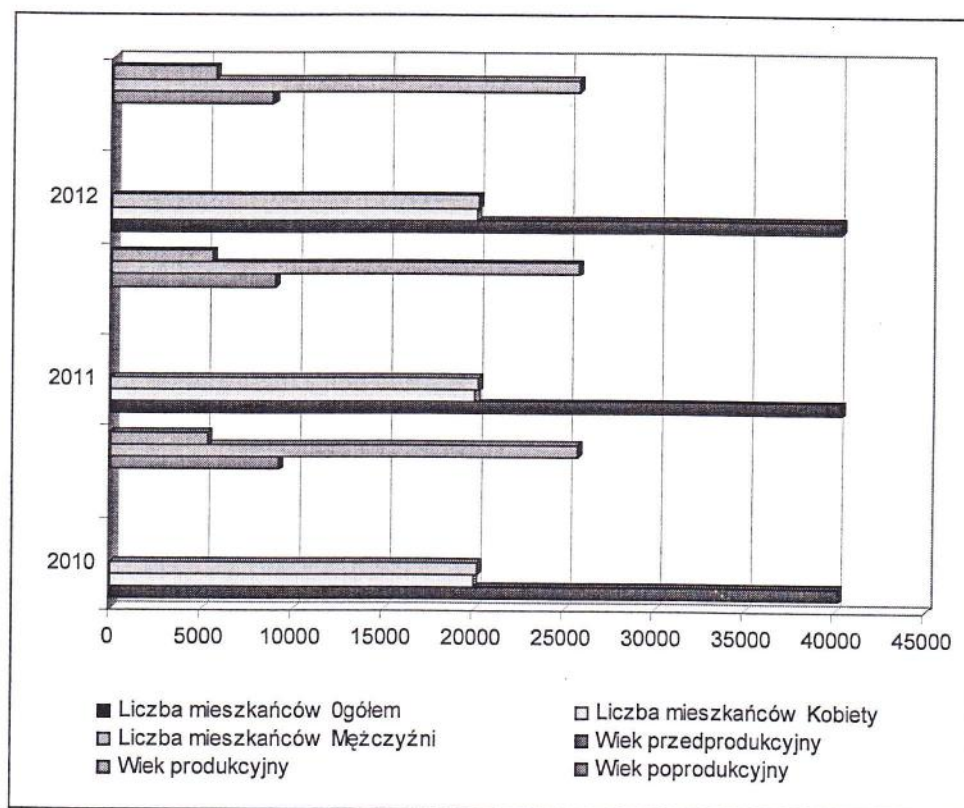

Tabela nr 2. Liczba ludności powiatu grudziądzkiego wg wieku w latach 2010-2012

ROK	Liczba mieszkańców		Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
	ogółem				
	K	M			
2010	40 163		9 143	25 687	5 333
	19 968	20 195			
2011	40 216		8 983	25 719	5 514
	20 008	20 208			
2012	40 219		8 800	25 732	5 687
	20 066	20 153			

Źródło: dane GUS – 2010-2012

Wykres nr 2. Liczba ludności powiatu grudziądzkiego wg wieku w latach 2010-2012

4. Pomoc społeczna w powiecie grudziądzkim

4.1. Infrastruktura socjalna

Na terenie powiatu grudziądzkiego funkcjonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, dwa miejsko-gminne ośrodki pomocy społecznej oraz cztery gminne ośrodki pomocy społecznej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu, jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej realizuje zadania własne powiatu z zakresu pomocy społecznej oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Jako jednostka organizacyjna wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizuje zadania własne powiatu z zakresu pieczy zastępczej oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Na terenie powiatu funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego z możliwością łączenia zadań placówki typu socjalizacyjnego,

interwencyjnego i specjalistyczno-terapeutycznego: Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Białochowie i Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Wydrznie. PO-W zapewniają dziecku, w przypadkach przewidzianych w ustawie, w szczególności całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb, w tym emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych.

W każdej z POW znajduje się po 30 miejsc.

Na terenie powiatu funkcjonują dwa warsztaty terapii zajęciowej: WTZ w Łasinie i WTZ w Grucie.

Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja celu warsztatu odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających do rozwijania umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, psychofizycznej sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy.

WTZ w Łasinie organizuje terapię zajęciową dla 49 osób niepełnosprawnych, jest prowadzony przez Fundację „Ochrona Zdrowia i Rehabilitacja Niepełnosprawnych” z siedzibą w Łasinie.

WTZ w Grucie prowadzony przez Stowarzyszenie „Uśmiech”, mające siedzibę w Grucie, zapewnia terapię zajęciową dla 20 osób niepełnosprawnych.

Na terenie powiatu istnieje 1 spółdzielnia socjalna. Spółdzielnia socjalna PERSPEKTYWA z siedzibą w Łasinie została założona w 2012 r. przez gminę Gruta, miasto i gminę Łasin oraz Fundację „Ochrona Zdrowia i Rehabilitacja Osób Niepełnosprawnych”. Jest dobrym przykładem współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi.

W strukturę PCPR w Grudziądzu włączono Punkt Interwencji Kryzysowej, w którym dyżury pełnią adwokat, psycholog, pracownik socjalny.

W 2012 r. udzielono osobom znajdującym się w stanie kryzysu łącznie 186 porad, w tym 133 porad adwokata, 15 porad psychologa, 38 porad pracownika socjalnego.

Brak w powiecie ośrodka interwencji kryzysowej utrudnia efektywną pracę z klientem w stanie kryzysu wymagającym zapewnienia miejsca w ośrodku wsparcia.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Na podstawie porozumienia zawartego w dniu 29 marca 2004 r. pomiędzy miastem Grudziądz a powiatem grudziądzkim w sprawie szczegółowych warunków działania Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Grudziądzu, Zespół realizuje zadania orzecznicze na rzecz mieszkańców powiatu grudziądzkiego.

Zespół rozpatruje wnioski o wydanie orzeczeń ustalających niepełnosprawność (osób, które nie ukończyły 16 roku życia) oraz wnioski o wydanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osób, które ukończyły 16 rok życia).

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy gminą miasta Grudziądz a powiatem grudziądzkim z dnia 5 kwietnia 2000 r. w sprawie współfinansowania przez Powiat prowadzenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Grudziądzu, PPP obejmuje swoimi działaniami dzieci i młodzież zamieszkałą na terenie powiatu.

Do zadań poradni należy diagnozowanie dzieci i młodzieży, udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych, organizowanie i prowadzenie wspomagania przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Wykaz instytucji i podmiotów działających w sferze szeroko rozumianej pomocy społecznej na terenie poszczególnych gmin powiatu grudziądzkiego.

Miasto i Gmina Łasin

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łasinie

ul. Radzyńska 2, 86-320 Łasin

tel.56-46-647-12, e-mail: mops@lasin.pl

Zespół Interdyscyplinarny przy M-GOPS w Łasinie

ul. Radzyńska 2, 86-320 Łasin

tel.56-46-647-12, e-mail: mops@lasin.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy w Łasinie
ul. Wodna 15, 86-320 Łasin
tel. 56-46-649-64, e-mail: sds@lasin.pl

Miejsko-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łasinie
ul. Radzyńska 2, 86-320 Łasin
tel. 56-46-650-43

Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin przy Miejsko-Gminnym
Ośrodku Kultury i Sportu w Łasinie
ul. M.C. Skłodowskiej 1, 86-320 Łasin
tel. 56-46-642-00

Świetlice Środowiskowe działające przy:

1) Zespole Szkół Publicznych w Łasinie
ul. M.C. Skłodowskiej 14, 86-320 Łasin
tel. 56-46-642-91

2) Szkole Podstawowej w Zawdzie
Zawda, 86-320 Łasin
tel. 56-46-620-60

3) Szkole Podstawowej w Szonowie
Szonowo 81, 86-343 Plesewo
tel. 56-46-634-28

4) Gimnazjum w Jankowicach
Jankowice, 86-320 Łasin
tel. 56-46-608-24

Klub Integracji Społecznej przy M-GOPS w Łasinie
ul. Radzyńska 2, 86-320 Łasin
tel. 56-46-647-12

Grupa AA „Pierwszy krok” w Łasinie.
ul. M.C. Skłodowskiej 1, 86-320 Łasin
tel. 56-46-642-00

Miasto i Gmina Radzyń Chełmiński

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzynie Chełmińskim
Pl. Towarzystwa Jaszczurczego 9, 87-220 Radzyń Chełmiński
tel. 56-68-860-01 wew. 137, e-mail: mgops2@radzynchelmynski.eu

Zespół Interdyscyplinarny przy M-GOPS w Radzynie Chełmińskim
Pl. Towarzystwa Jaszczurczego 9, 87-220 Radzyń Chełmiński
tel. 56-68-860-01 wew. 137, e-mail: mgops2@radzynchelmynski.eu

Miejsko-Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie
Miasta i Gminy w Radzynie Chełmińskim
Pl. Towarzystwa Jaszczurczego 9, 87-220 Radzyń Chełmiński
tel. 56-68-860-01 wew. 148, e-mail: mgops2@radzynchelmynski.eu

Punkt Interwencyjno-Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Radzynie Chełmińskim
Pl. Towarzystwa Jaszczurczego 9, 87-220 Radzyń Chełmiński
tel. 56-68-860-01 wew. 148, e-mail: oswiata@radzynchelmynski.eu

Gmina Grudziądz

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grudziądzu
ul. Wybickiego 38, 86-300 Grudziądz
tel. 56-46-634-79, e-mail: goops@poczta.onet.pl

Zespół Interdyscyplinarny przy GOPS w Grudziądzu
ul. Wybickiego 38, 86-300 Grudziądz
tel. 56-46-634-79 wew. 128, e-mail: goops@poczta.onet.pl

Świetlica Socjoterapeutyczna przy Przedszkolu Publicznym w Wałdowie Szlacheckim
86-300 Wałdowo Szlacheckie 47
Tel. 56-46-827-84

Świetlica Socjoterapeutyczna przy Szkole Podstawowej w Dusocinie
86-302 Dusocin
tel. 56-46-880-26, e-mail: spdusocin@tlen.pl

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy
w Grudziądzu
ul. Wybickiego 38, 86-300 Grudziądz
tel. 56-45-111-35, e-mail: a.palczewska@grudziadz.ug.gov.pl

Punkt konsultacyjny (dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, dla ofiar przemocy
w rodzinie)
ul. Wybickiego 38, 86-300 Grudziądz
tel. 56-45-111-35, e-mail: a.palczewska@grudziadz.ug.gov.pl

Gmina Gruta

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grucie
86-330 Mełno
tel. 56-46-587-34

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy GOPS
w Grucie
86-330 Mełno
tel. 56-46-587-34

Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych przy Gminnej Bibliotece Publicznej
w Grucie
Gruta 69, 86-330 Mełno
tel. 56-46-838-48, e-mail: bibliotekagruta@poczta.onet.pl

Klub AA „Ocalenie” przy Kościele Parafialnym w Grucie (grupa nieformalna)
86-330 Melno

Gmina Świecie nad Osą

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu nad Osą
86-341 Świecie nad Osą
tel. 56-46-619-51, e-mail: gops.swiecienadosa@o2.pl

Zespół Interdyscyplinarny przy GOPS w Świeciu nad Osą
86-341 Świecie nad Osą
tel. 56-46-619-51, e-mail: gops.swiecienadosa@o2.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy w Świeciu nad Osą
86-341 Świecie nad Osą
tel. 56-46-619-54, e-mail: gops.swiecienadosa@o2.pl

Klub Integracji Społecznej w Świeciu nad Osą
86-341 Świecie nad Osą
tel. 56-46-619-51, e-mail: gops.swiecienadosa@o2.pl

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świeciu nad Osą
86-341 Świecie nad Osą
tel. 56-46-616-13, e-mail: gmina@swiecienadosa@lo.pl

Klub AA w Świeciu nad Osą
86-341 Świecie nad Osą
tel. 56-46-619-51, e-mail: gops.swiecienadosa@o2.pl

Punkt Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin, dla Ofiar
Przemocy w Rodzinie w Świeciu nad Osą
86-341 Świecie nad Osą
tel. 56-46-619-51, e-mail: gops.swiecienadosa@o2.pl

Gmina Rogóżno

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rogóźnie

86-318 Rogóżno

tel. 56-46-885-06, gops@rogozno.ug.gov.pl

Zespół Interdyscyplinarny przy GOPS w Rogóźnie

86-318 Rogóżno

tel. 56-46-885-06, gops@rogozno.ug.gov.pl

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rogóźnie

86-318 Rogóżno

tel. 56-46-884-69, info@rogozno.ug.gov.pl

Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich rodzin w Rogóźnie.

86-318 Rogóżno

tel. 56-46-884-69, info@rogozno.ug.gov.pl

4.2. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej

Z analizy danych dotyczących powodów przyznawania pomocy społecznej w powiecie grudziądzkim wynika, że najczęstszymi powodami jest ubóstwo i bezrobocie, które są ze sobą powiązane przyczynowo-skutkowo. Kolejnymi powodami są niepełnosprawność i długotrwała choroba.

Brak zatrudnienia prowadzi do obniżenia się standardów życia osób i rodziny, przyczynia się do zubożenia materialnego. Poprzez liczne problemy, jakie bezrobocie niesie za sobą w różnych aspektach życia może prowadzić do rozpadu rodziny, jej ubóstwa, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, gdy bezrobotni rodzice nie są pozytywnym wzorcem dla dzieci.

Skutki zauważa się we wszystkich sferach działania, postawach i zachowaniach osób bezrobotnych i ich rodzin. Pojawia się również dziedziczenie statusu materialnego rodziny.

Tabele nr 3 A-F przedstawiają powody, dla których przyznawano świadczenia w Miejsko-Gminnych i Gminnych Ośrodkach Pomocy Społecznej w poszczególnych gminach powiatu grudziądzkiego.

Tabele nr 3 A-F. Powody, dla których przyznawano świadczenia w poszczególnych gminach powiatu grudziądzkiego w latach 2010-2012

Tabela 3 A – Miasto i Gmina Łasin

M-GOPS w Łasinie	Powody przyznania pomocy	Ilość rodzin		
		2010	2011	2012
	<i>Ubóstwo</i>	306	312	336
	<i>Sieroctwo</i>	0	1	0
	<i>Bezdomność</i>	1	2	2
	<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	85	87	91
	<i>Bezrobocie</i>	321	325	328
	<i>Niepelnosprawność</i>	80	84	88
	<i>Długotrwała lub ciężka choroba</i>	138	139	150
	<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego</i>	66	66	75
	<i>Przemoc w rodzinie</i>	0	1	20
	<i>Alkoholizm</i>	16	22	20
	<i>Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego</i>	3	7	8
	<i>Zdarzenie losowe</i>	1	3	0

Źródło: dane statystyczne M-GOPS w Łasinie za lata 2010-2012

Wykres 3 A – Miasto i Gmina Łasin

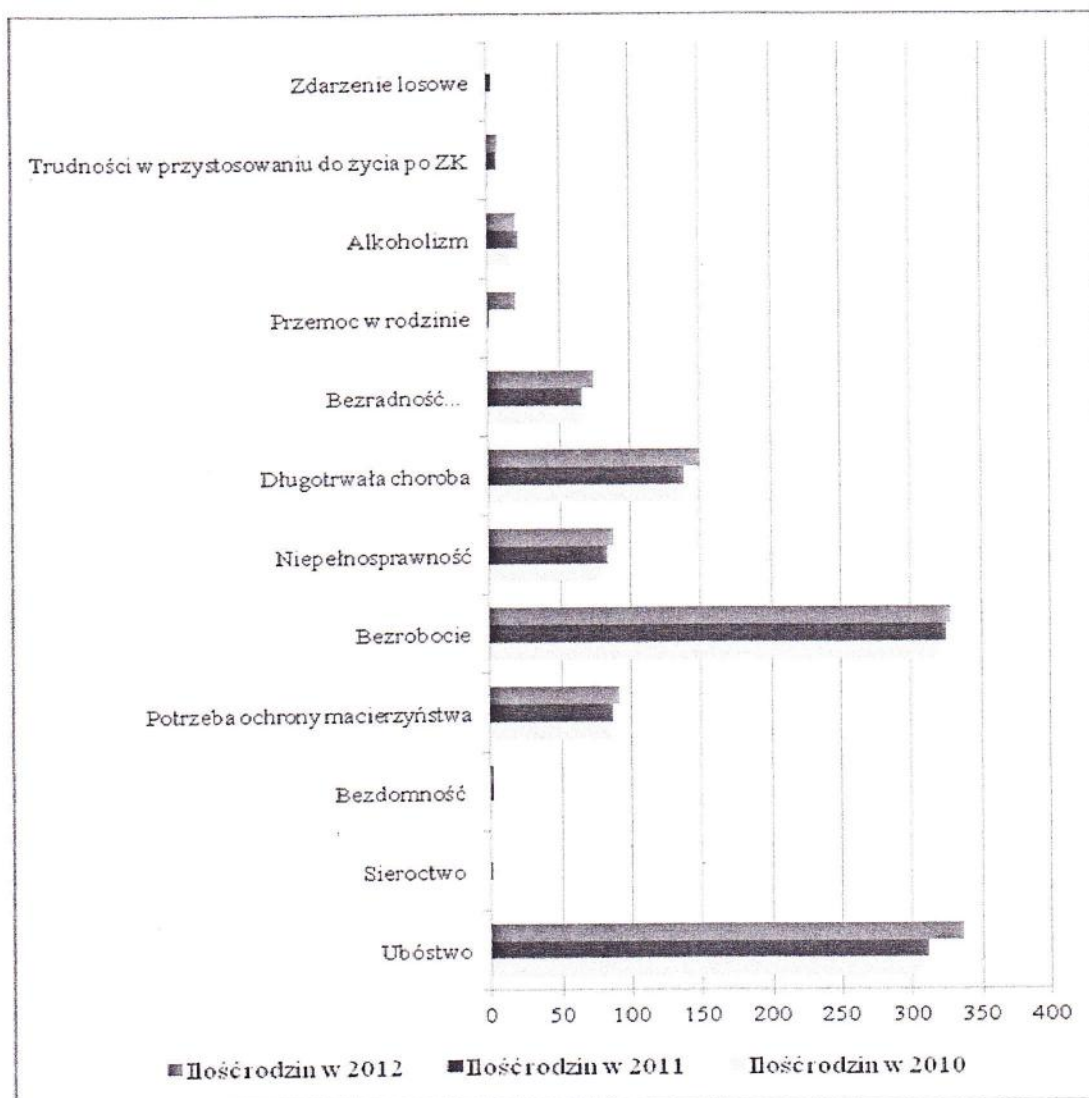

Tabela 3 B – Miasto i Gmina Radzyń Chełmiński

M-GOPS w Radzynie Chełmińskim	Powody przyznania pomocy	Ilość rodzin		
		2010	2011	2012
	<i>Ubóstwo</i>	469	467	442
	<i>Sieroctwo</i>	0	0	0
	<i>Bezdomność</i>	2	2	2
	<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	0	0	0
	<i>Bezrobocie</i>	413	414	406
	<i>Niepełnosprawność</i>	47	42	36
	<i>Długotrwała lub ciężka choroba</i>	103	82	69
	<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego</i>	20	20	14
	<i>Przemoc w rodzinie</i>	0	2	10
	<i>Alkoholizm</i>	19	20	15
	<i>Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego</i>	3	2	3
	<i>Zdarzenie losowe</i>	1	1	2

Wykres 3 B – Miasto i Gmina Radzyń Chełmiński

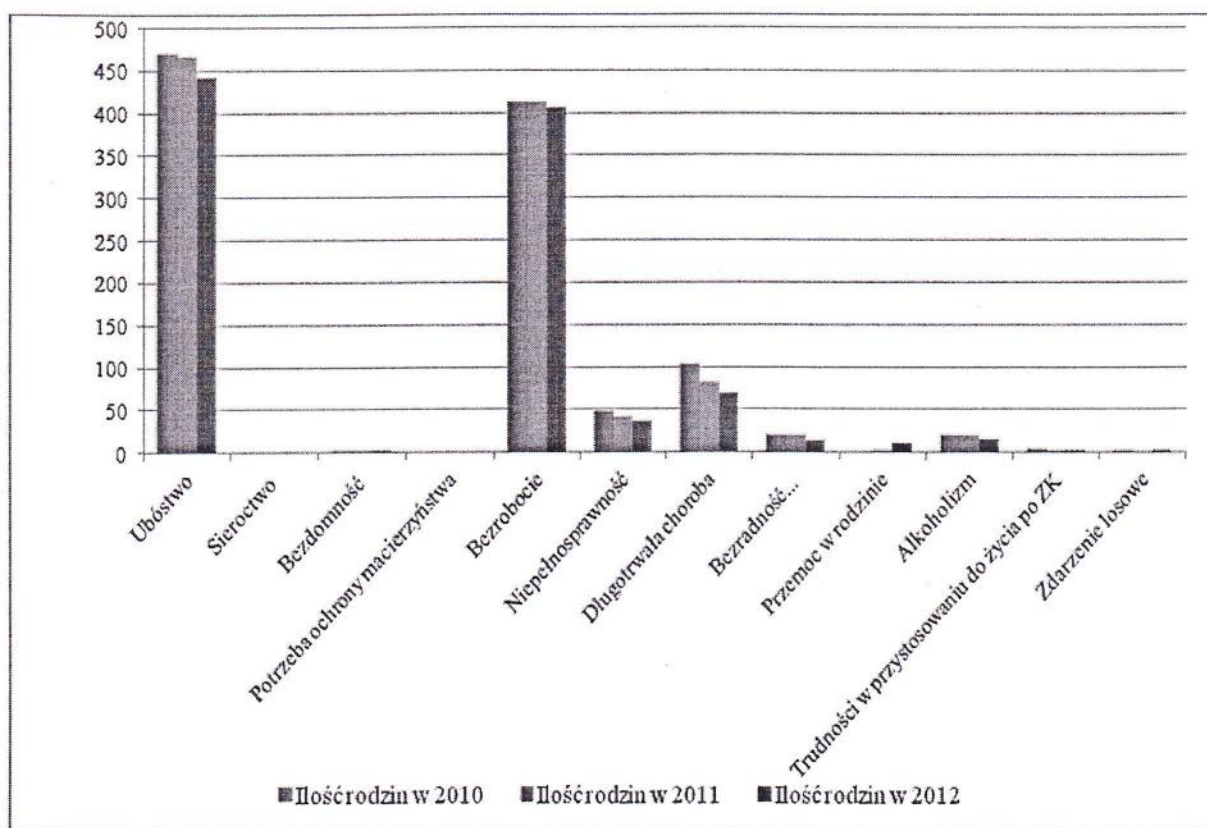

Tabela 3 C – Gmina Świecie nad Osą

GOPS w Świeciu nad Osą	Powody przyznania pomocy	Ilość rodzin		
		2010	2011	2012
	<i>Ubóstwo</i>	292	308	298
	<i>Sieroctwo</i>	0	0	0
	<i>Bezdomność</i>	2	2	4
	<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	65	59	57
	<i>Bezrobocie</i>	236	247	250
	<i>Niepełnosprawność</i>	61	57	57
	<i>Długotrwała lub ciężka choroba</i>	26	27	24
	<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego</i>	30	29	23
	<i>Przemoc w rodzinie</i>	1	0	0
	<i>Alkoholizm</i>	10	8	13
	<i>Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego</i>	0	0	1
	<i>Zdarzenie losowe</i>	0	0	5

Źródło: dane statystyczne GOPS w Świeciu nad Osą za lata 2010-2012

Wykres 3 C – Gmina Świecie nad Osą

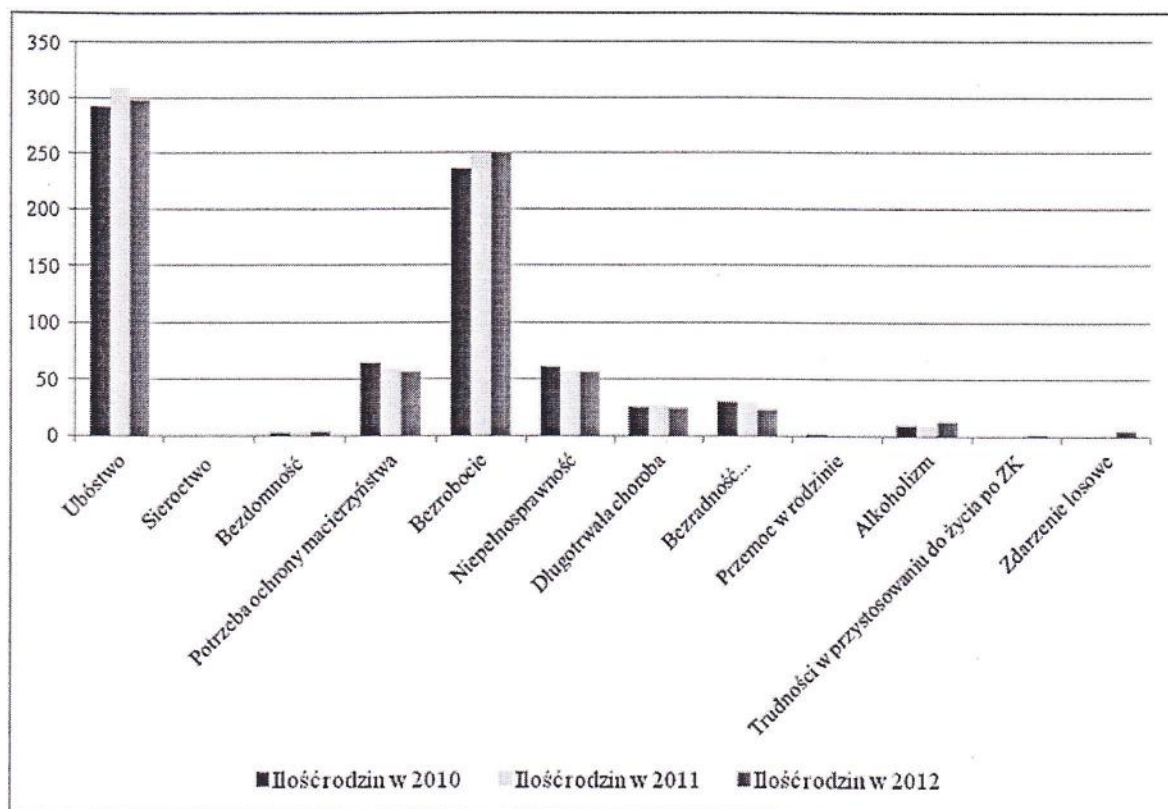

Tabela 3 D – Gmina Rogóżno

GOPS w Rogóźnie	Powody przyznania pomocy	Ilość rodzin		
		2010	2011	2012
	<i>Ubóstwo</i>	220	207	216
	<i>Sieroctwo</i>	0	0	0
	<i>Bezdomność</i>	3	1	0
	<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	11	12	21
	<i>Bezrobocie</i>	181	176	186
	<i>Niepelnosprawność</i>	33	34	39
	<i>Długotrwała lub ciężka choroba</i>	18	18	31
	<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego</i>	14	16	34
	<i>Przemoc w rodzinie</i>	3	1	1
	<i>Alkoholizm</i>	8	9	14
	<i>Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego</i>	0	2	3
	<i>Zdarzenie losowe</i>	2	1	1

Źródło: dane statystyczne GOPS w Rogóźnie za lata 2010-2012

Wykres 3 D – Gmina Rogóżno

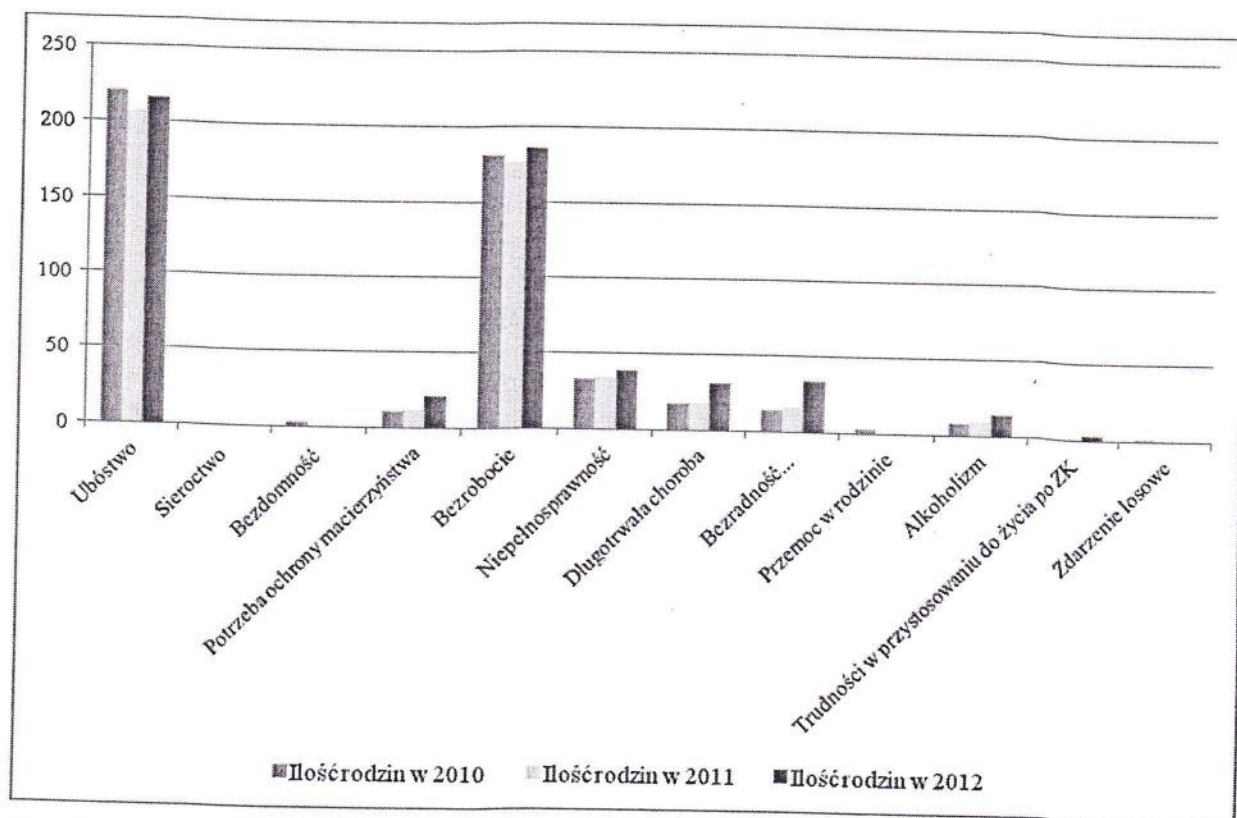

Tabela 3 E – Gmina Gruta

GOPS w Grucie	Powody przyznania pomocy	Ilość rodzin		
		2010	2011	2012
	<i>Ubóstwo</i>	284	320	345
	<i>Sieroctwo</i>	0	0	1
	<i>Bezdomność</i>	2	4	3
	<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	155	144	148
	<i>Bezrobocie</i>	276	289	315
	<i>Niepełnosprawność</i>	81	77	78
	<i>Długotrwała lub ciężka choroba</i>	90	97	133
	<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego</i>	21	16	14
	<i>Przemoc w rodzinie</i>	0	2	1
	<i>Alkoholizm</i>	14	15	18
	<i>Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego</i>	17	16	8
	<i>Zdarzenie losowe</i>	6	4	8

Źródło: dane statystyczne GOPS w Grucie za lata 2010-2012

Wykres 3 E – Gmina Gruta

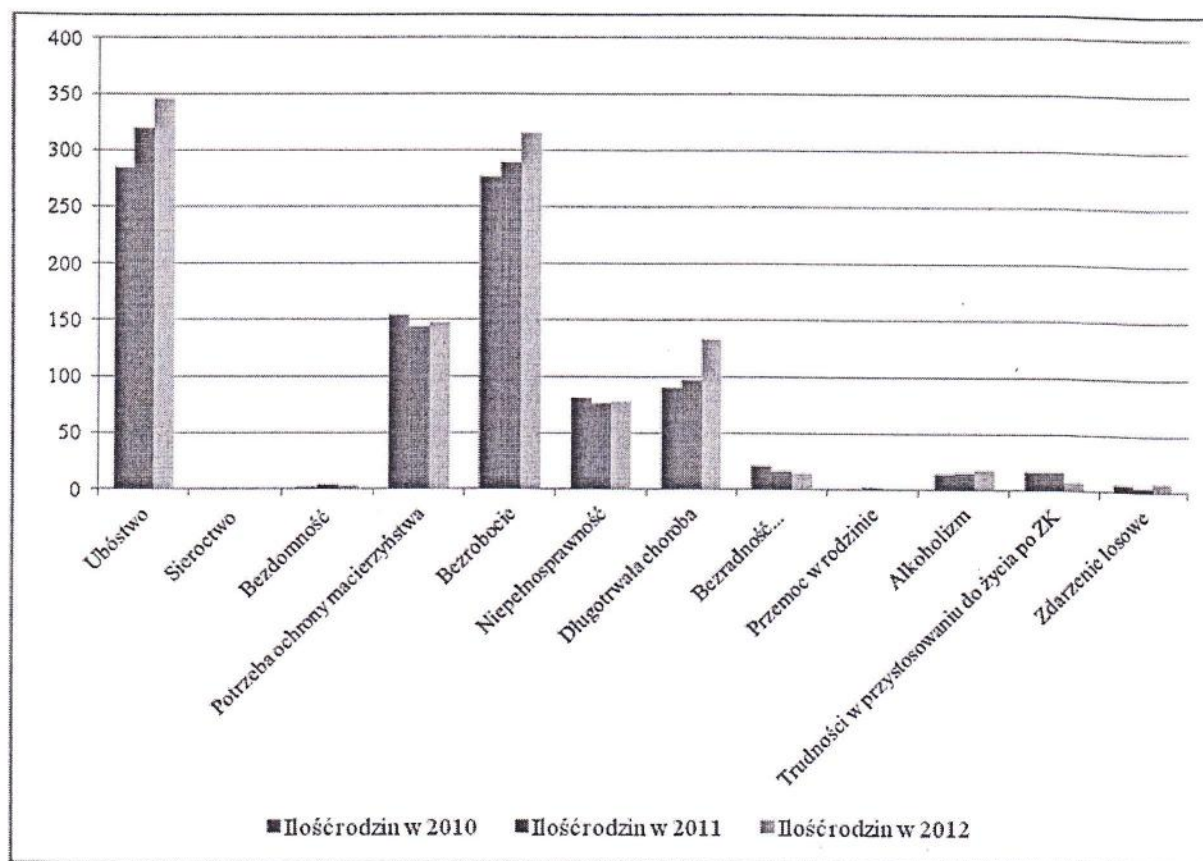
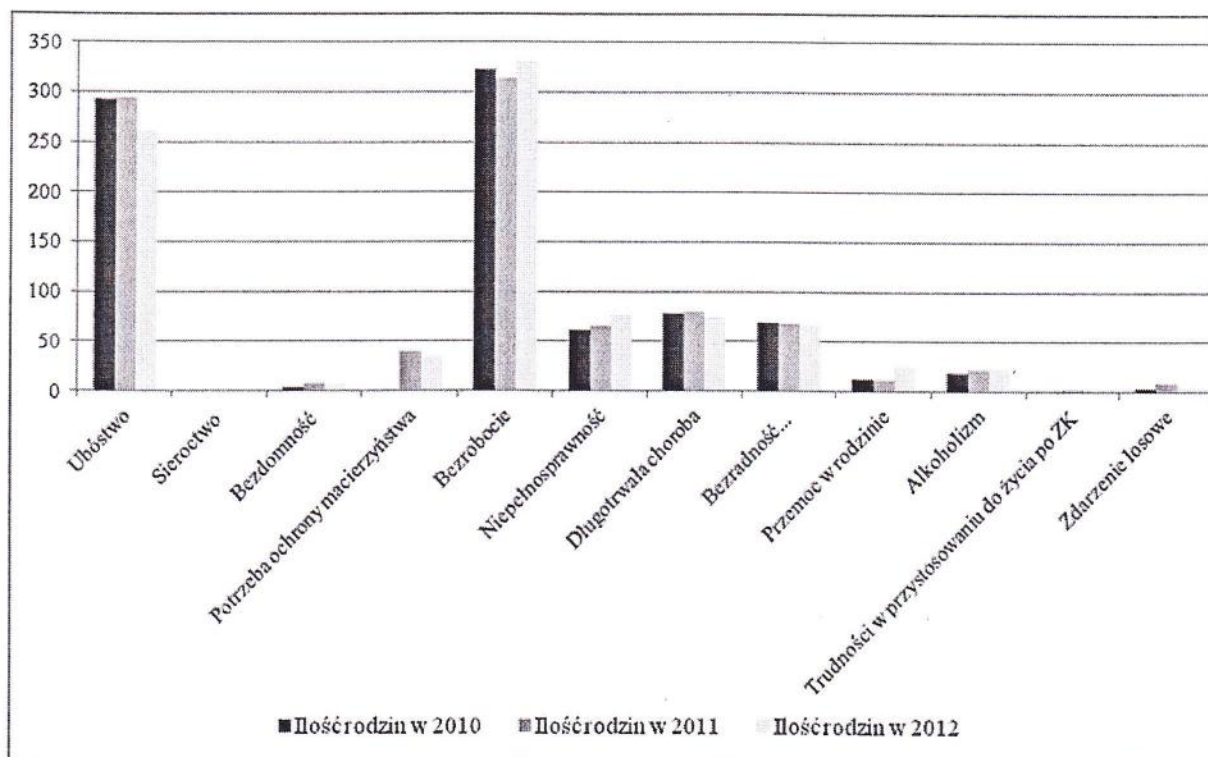

Tabela 3 F – Gmina Grudziądz

GOPS w Grudziądzu	Powody przyznania pomocy	Ilość rodzin		
		2010	2011	2012
	<i>Ubóstwo</i>	293	294	261
	<i>Sieroctwo</i>	0	0	0
	<i>Bezdomność</i>	4	7	6
	<i>Potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	0	40	35
	<i>Bezrobocie</i>	322	314	330
	<i>Niepełnosprawność</i>	62	66	76
	<i>Długotrwała lub ciężka choroba</i>	78	80	75
	<i>Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego</i>	69	68	66
	<i>Przemoc w rodzinie</i>	12	11	24
	<i>Alkoholizm</i>	19	21	22
	<i>Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego</i>	1	2	1
	<i>Zdarzenie losowe</i>	4	9	5

Źródło: dane statystyczne GOPS w Grudziądzu za lata 2010-2012

Tabela 3 F – Gmina Grudziądz

5. Diagnoza sytuacji społecznej powiatu grudziądzkiego

5.1. Rynek pracy i bezrobocie

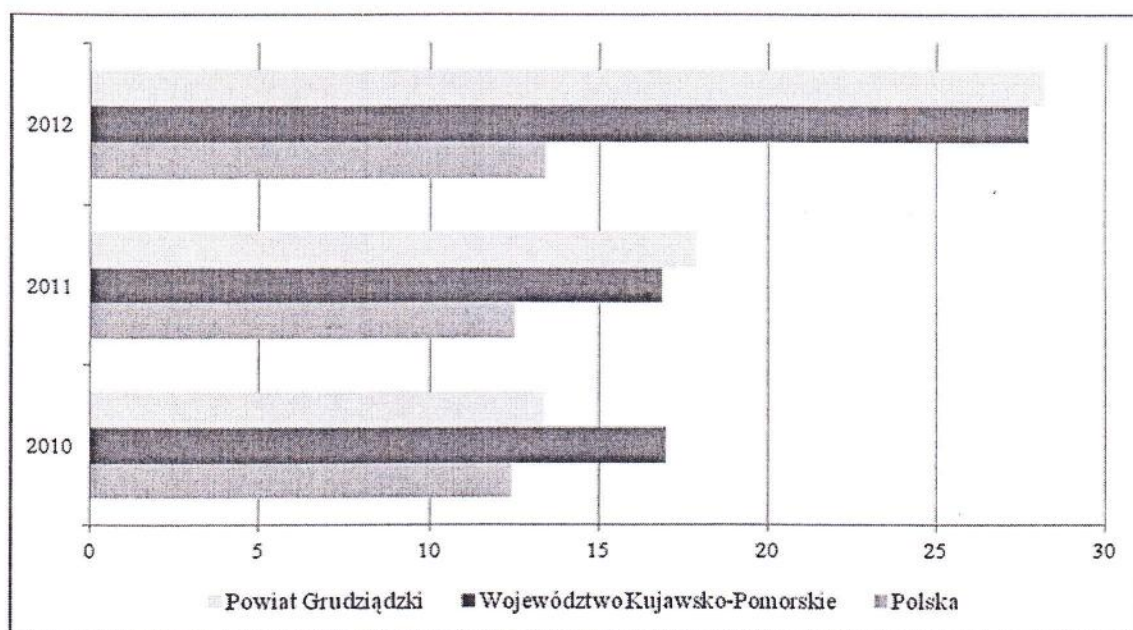
Stopa bezrobocia jest podstawowym miernikiem obrazującym sytuację na rynku pracy. Wskaźnik ten, wyrażający stosunek liczby osób bezrobotnych do całkowitej liczby osób aktywnych zawodowo, umożliwia porównanie skali bezrobocia w poszczególnych okresach czasu na tym samym jak i na innym, będącym szerszym punktem odniesienia do diagnozowanego obszaru, np. województwa, kraju.

Tabela nr 4. Stopa bezrobocia w latach 2010-2012

Rok	Stopa bezrobocia		
	Polska	Województwo Kujawsko-pomorskie	powiat grudziądzki
2010	12,4	17,0	27,1
2011	12,5	16,9	27,7
2012	13,4	17,9	28,2

Źródło: dane GUS za lata 2010-2012

Wykres nr 4. Stopa bezrobocia w latach 2010-2012

W dniu 31 grudnia 2012 roku stopa bezrobocia w powiecie kształtowała się na poziomie 28,2%. W stosunku do województwa kujawsko – pomorskiego wskaźnik stopy bezrobocia w powiecie był większy o 10,3 punktów procentowych, a w odniesieniu do całego kraju stopa bezrobocia w powiecie była wyższa o 14,8 punktów procentowych.

W powiecie grudziądzkim nadal wykazywany jest jeden z najwyższych w całym województwie kujawsko-pomorskim poziom stopy bezrobocia.

W stosunku do 31 grudnia 2010 roku stopa bezrobocia w powiecie ziemskim wzrosła o 1,1 punktu procentowego.

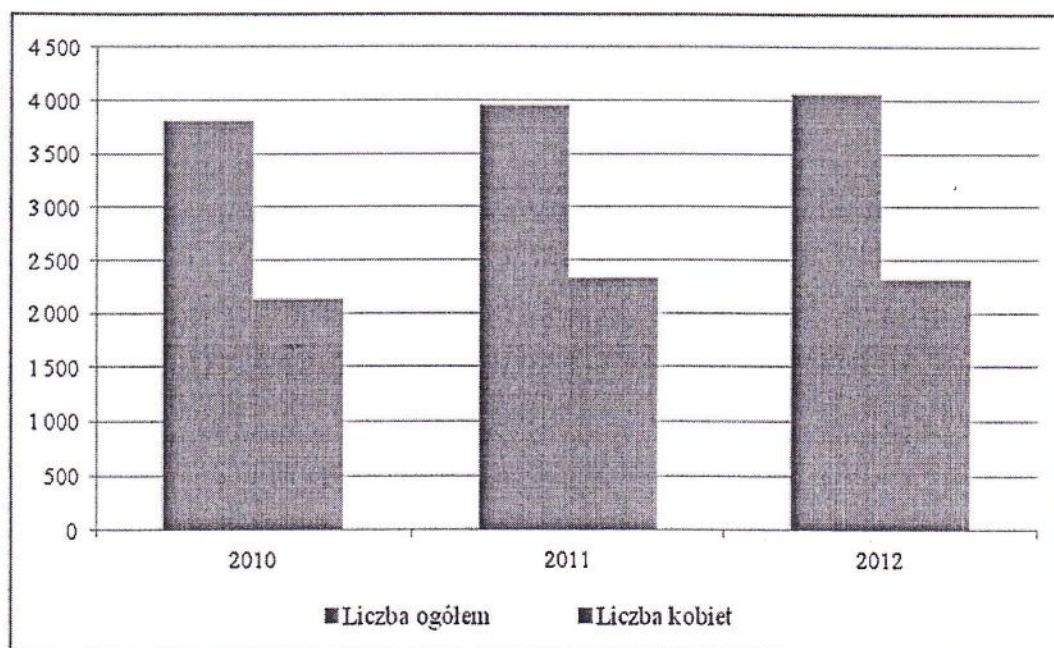
W tabeli nr 5 przedstawiono liczbę bezrobotnych w powiecie grudziądzkim z uwzględnieniem kryterium płci.

Tabela nr 5. Liczba bezrobotnych w powiecie grudziądzkim w latach 2010-2012

Rok	Liczba ogółem	Liczba kobiet	Wskaźnik udziału kobiet w %
2010	3 811	2 136	56,05
2011	3 948	2 340	59,27
2012	4 064	2 322	57,14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Grudziądzu

Wykres nr 5. Liczba bezrobotnych w powiecie grudziądzkim w latach 2010-2012

W stosunku do stanu z dnia 31 grudnia 2010 roku liczba bezrobotnych w powiecie ziemskim wzrosła o 253 osoby tj. o 6,64%, natomiast liczba bezrobotnych kobiet wzrosła o 186 osób tj. o 8,71%.

Udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w dniu 31 grudnia 2012 roku wyniósł 57,14% (wzrost o 1,09 punktu procentowego w stosunku do 31 grudnia 2010 roku). Zauważa się tendencję wzrostową zjawiska bezrobocia wśród kobiet wraz ze wzrostem ogólnej liczby osób bezrobotnych.

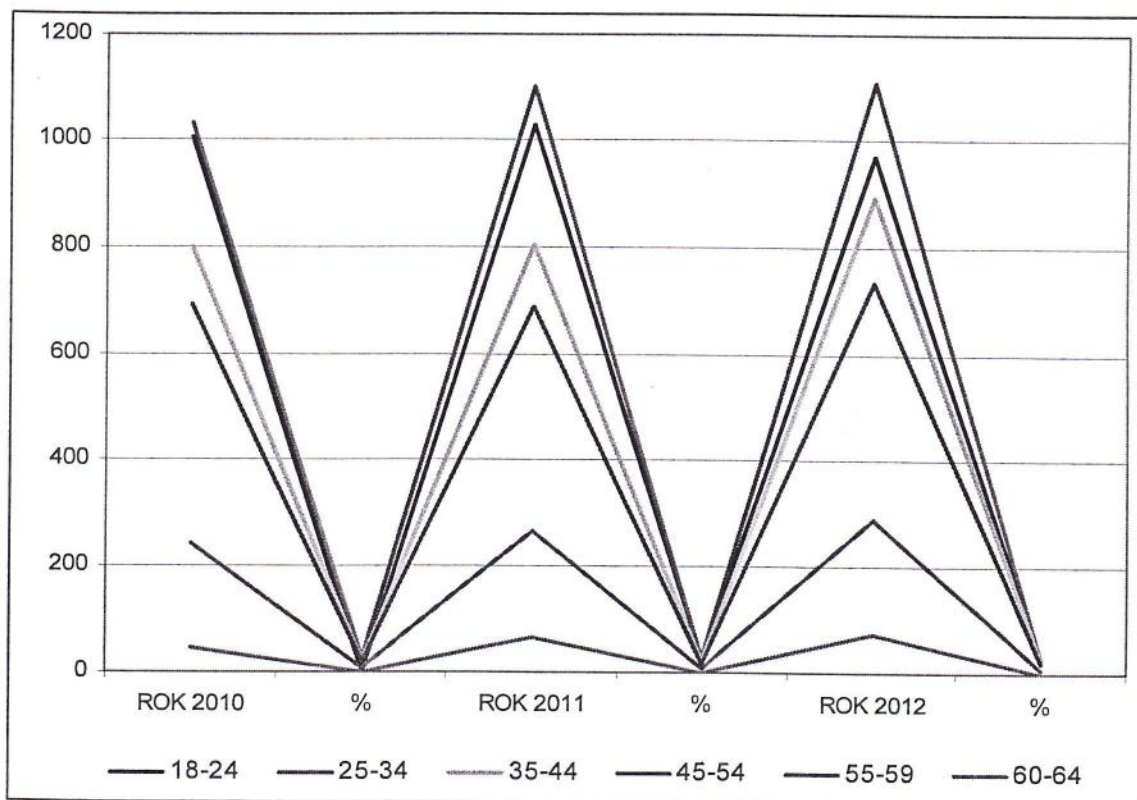
Ważnym czynnikiem wpływającym na kształtowanie się sytuacji na lokalnym rynku pracy jest wiek zarejestrowanych osób. Na koniec grudnia 2012 roku wśród bezrobotnych w powiecie najwyższą liczbę stanowiły osoby w wieku do 34 roku życia. Najmniej osób bezrobotnych odnotowano w grupach wiekowych powyżej 54 roku życia.

Tabela nr 6. Struktura bezrobotnych w powiecie grudziądzkim według wieku w latach 2010-2012

Rok	Wiek osób bezrobotnych	Ogółem	%
2010	18-24	1 005	26,37
	25-34	1 029	27
	35-44	797	20,91
	45-54	690	18,11
	55-59	244	6,40
	60-64	46	1,21
Razem:		3 811	100
2011	18-24	1 028	26,04
	25-34	1 098	27,81
	35-44	804	20,36
	45-54	685	17,35
	55-59	268	6,79
	60-64	65	1,65
Razem:		3 948	100
2012	18-24	970	23,87
	25-34	1 106	27,21
	35-44	893	21,97
	45-54	733	18,04
	55-59	288	7,09
	60-64	74	1,82
Razem:		4 064	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Grudziądzu za okres 2010-2012

Wykres nr 6. Struktura bezrobotnych w powiecie grudziądzkim według wieku w latach 2010-2012

Ważnym czynnikiem determinującym sytuację człowieka na rynku pracy jest wykształcenie. W powiecie grudziądzkim największą liczbę bezrobotnych stanowią osoby posiadające świadectwo ukończenia szkoły gimnazjalnej lub niższej. Najmniejszą grupę stanowią bezrobotni z wykształceniem wyższym.

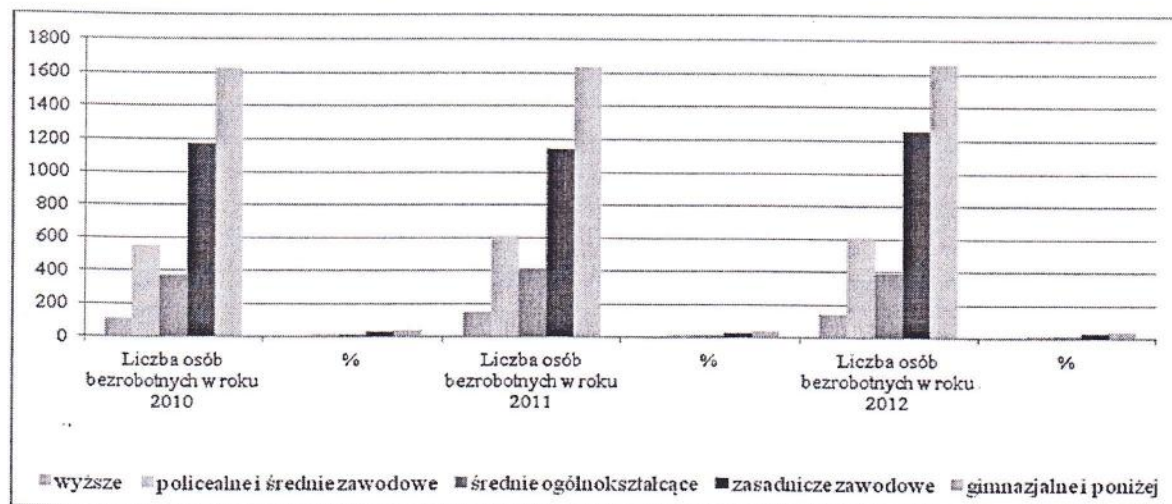
Ten utrzymujący się trend w zjawisku bezrobocia obrazuje tabela nr 7.

Tabela nr 7. Struktura osób bezrobotnych w powiecie grudziądzkim według wykształcenia w latach 2010 – 2012

Rok	Wykształcenie	Liczba osób bezrobotnych	%
2010	wyższe	104	2,73
	policealne i średnie zawodowe	549	14,41
	średnie ogólnokształcące	368	9,66
	zasadnicze zawodowe	1 169	30,67
	gimnazjalne i poniżej	1 621	42,53
	Razem:	3 811	100
2011	wyższe	149	3,77
	policealne i średnie zawodowe	611	15,48
	średnie ogólnokształcące	411	10,41
	zasadnicze zawodowe	1 140	28,88
	gimnazjalne i poniżej	1 637	41,46
	Razem:	3 948	100
2012	wyższe	144	3,54
	policealne i średnie zawodowe	607	14,94
	średnie ogólnokształcące	392	9,65
	zasadnicze zawodowe	1 261	31,03
	gimnazjalne i poniżej	1 660	40,85
	Razem:	4 064	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Grudziądzu za okres 2010-2012

Wykres nr 7. Struktura osób bezrobotnych w powiecie grudziądzkim według wykształcenia w latach 2010 – 2012

Pracodawcy obok wykształcenia kandydatów do pracy zwracają również szczególną uwagę na posiadane doświadczenie zawodowe oraz staż pracy. Należy zauważyć, że takiego stażu nie mają osoby dopiero wkraczające na rynek pracy, czyli absolwenci szkół. Bardzo często brak doświadczenia zawodowego dyskwalifikuje te osoby, a wiedza zdobyta w szkołach nie zawsze jest adekwatna do potrzeb rynku pracy. Większe szanse na podjęcie pracy mają osoby, które wcześniej już pracowały.

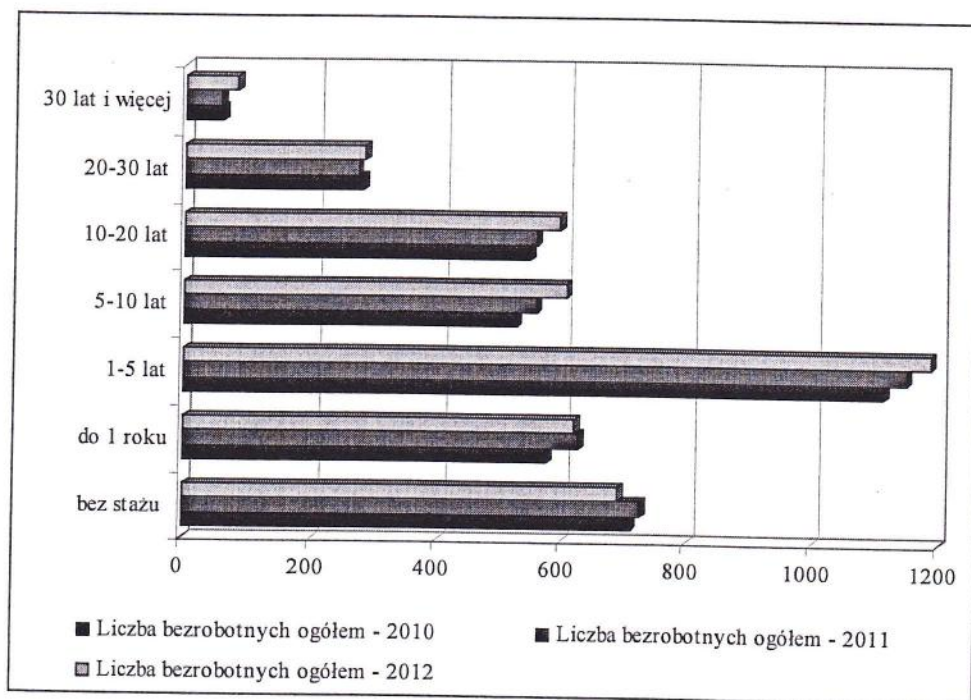
Tabela nr 8 przedstawia strukturę bezrobotnych z powiatu grudziądzkiego z uwzględnieniem stażu pracy.

Tabela nr 8. Struktura bezrobotnych w powiecie grudziądzkim z uwzględnieniem stażu pracy w latach 2010-2012

Rok	Staż pracy	Liczba bezrobotnych ogółem	%
2010	bez stażu	712	18,68
	do 1 roku	576	15,11
	1-5 lat	1 112	29,18
	5-10 lat	526	13,80
	10-20 lat	548	14,38
	20-30 lat	278	7,29
	30 lat i więcej	59	1,55
	Razem:	3 811	100
2011	bez stażu	726	18,39
	do 1 roku	628	15,91
	1-5 lat	1 150	29,13
	5-10 lat	559	14,16
	10-20 lat	559	14,16
	20-30 lat	271	6,86
	30 lat i więcej	55	1,39
	Razem:	3 948	100
2012	bez stażu	692	17,03
	do 1 roku	621	15,28
	1-5 lat	1 188	29,23
	5-10 lat	606	14,91
	10-20 lat	595	14,64
	20-30 lat	282	6,94
	30 lat i więcej	80	1,97
	Razem:	4 064	100

Źródło opracowanie własne PCPR na podstawie danych PUP w Grudziądzu za okres 2010-2012

Wykres nr 8. Struktura bezrobotnych w powiecie grudziądzkim z uwzględnieniem stażu pracy w latach 2010 - 2012

Należy zwrócić uwagę, że w statystykach na prawie niezmiennym poziomie utrzymuje się odsetek osób bezrobotnych, które nie posiadają żadnego doświadczenia zawodowego, co oznacza, że osobom tym może być bardzo trudno zdobyć doświadczenie, a okres poszukiwania pracy może się wydłużać. Zjawisko to dotyczyło w okresie trzech diagnozowanych lat ok. 18,03% ogółu rejestrowanych osób bezrobotnych.

Problem lokalnego rynku pracy jest problemem bardzo złożonym i należy mieć świadomość, że analiza ilościowa nie jest w stanie w pełni go oddać. Opiera się ona na danych z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy dotyczących bezrobotnych i ofert pracy. Nie ma natomiast możliwości objęcia analizą osób faktycznie niepracujących, które nie są zarejestrowane w żadnych rejestrach w Powiatowym Urzędzie Pracy.

5.2. Niepełnosprawność

Osoby niepełnosprawne stanowią znaczącą część społeczności lokalnej. Z szacunkowych danych GUS wynika, że na terenie powiatu grudziądzkiego wg stanu z dnia 31.03.2011 r. zamieszkiwało 4 267 osób niepełnosprawnych.

Strukturę osób niepełnosprawnych według płci, ekonomicznych grup wieku, poziomu wykształcenia oraz aktywności ekonomicznej w Powiecie Grudziądzkim w 2011 roku przedstawia tabela numer 9.

Tabela nr 9. Struktura osób niepełnosprawnych według płci, ekonomicznych grup wieku, poziomu wykształcenia oraz aktywności ekonomicznej w Powiecie Grudziądzkim w 2011 roku

Wyszczególnienie	Osoby niepełnosprawne			
	ogółem			w tym prawnie i biologicznie
	razem	mężczyźni	kobiety	razem
Ogółem	4267	2072	2195	2416
Według ekonomicznych grup wieku				
Przedprodukcyjny	391	-	-	238
Produkcyjny	2384	1321	1063	1438
Poprodukcyjny	1492	-	-	740
Wiek nieustalony	-	-	-	-
Według poziomu wykształcenia – w tym: ^a	4009	1921	2088	2262
Średnie	615	258	357	334
Zawodowe	394	-	-	-
Ogólnokształcące	221	-	-	-
Zasadnicze zawodowe	1180	725	455	726
Podstawowe ukończone	1676	709	967	870
Podstawowe nieukończone	236	-	-	-
Nieustalony	-	-	-	-
Według aktywności ekonomicznej ^b	3939	1880	2059	2216
Aktywni zawodowo	722	410	312	246
Bierni zawodowo	3217	1470	1747	1970
Nieustalony status na rynku pracy	-	-	-	-

Źródło: Dane statystyczne GUS Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011.

a- dotyczy osób w wieku 13 lat i więcej; b- dotyczy osób w wieku 15 lat i więcej;

„-” – całkowity brak informacji lub brak informacji wiarygodnej

Podstawą orzecznictwa dla celów pozarentowych jest ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Orzeczenia o niepełnosprawności oraz o stopniu niepełnosprawności mieszkańcom powiatu grudziądzkiego wydaje **Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności**.

Orzeczenia wydawane są na podstawie złożonego wniosku o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności (dotyczy dzieci do 16 roku życia) oraz wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (dotyczy osób powyżej 16 roku życia).

Tabela nr 10 przedstawia liczbę orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydanych przez Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności w Grudziądzu mieszkańcom powiatu grudziądzkiego w latach 2010-2012.

Tabela nr 10. Liczba orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydanych przez Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności w Gruzdzku mieszkańcom powiatu gruzdzkiego w latach 2010-2012

Kody*	2010						2011						2012					
	Liczba orzeczeń						Liczba orzeczeń						Liczba orzeczeń					
	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki	K	M	Orzeczenie o niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki	K	M	Orzeczenie o niepełnosprawności	Stopień znaczny	Stopień umiarkowany	Stopień lekki	K	M	Orzeczenie o niepełnosprawności
01-U	5	14	1	10	10	14	5	17	2	7	17	9	3	11	0	6	8	3
02-P	7	23	12	25	17	16	9	28	22	33	26	16	15	31	14	34	26	10
03-L	6	10	26	20	22	2	2	5	16	9	14	3	6	3	21	13	17	3
04-O	5	5	0	7	3	12	4	4	3	7	4	7	3	2	3	3	5	7
05-R	7	35	18	30	30	19	14	24	20	33	25	14	10	23	25	31	27	11
06-E	1	4	4	4	5	9	0	2	0	2	0	7	0	4	4	5	3	5
07-S	36	55	20	57	54	71	45	58	15	54	64	45	63	61	19	77	66	66
08-T	5	8	2	8	7	3	1	8	4	6	7	1	4	11	1	5	11	4
09-M	10	11	1	20	2	1	13	8	0	15	6	4	10	14	1	14	11	4
10-N	14	21	17	27	25	13	23	22	14	26	33	11	34	36	31	60	41	12
11-I	12	13	4	14	15	13	12	16	5	19	14	12	14	22	16	31	21	15
12-C	0	0	0	0	0	2	1	0	0	0	1	4	0	0	0	0	0	3
X	108	199	105	222	190	175	129	192	101	211	211	133	162	218	135	279	236	143
	412						422						515					

Źródło: dane statystyczne Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gruzdzku za lata 2010-2012

***Kody**

01-U – upośledzenie umysłowe
02-P – choroby psychiczne
03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu
04-O – choroby narządu wzroku
05-R – upośledzeni narządu ruchu
06-E – epilepsja

07-S – choroby układu oddechowego i krążenia
08-T – choroby układu pokarmowego
09-M – choroby układu moczowo-płciowego
10-N – choroby neurologiczne
11-I – inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zespęcenia, choroby układu krwiotwórczego
12-C – całościowe zaburzenia całościowe

Analizując przedstawione powyżej dane statystyczne zauważa się, że liczba orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydanych przez Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności mieszkańcom powiatu grudziądzkiego ma tendencję rosnącą.

W roku 2010 łącznie wydano 587 orzeczeń, tj. 412 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (70,19%) i 175 orzeczeń o niepełnosprawności dzieciom poniżej 16 r. ż. (29,81%), natomiast w 2012 roku liczba wydanych orzeczeń wzrosła do 658, czyli o 10,79%.

W latach 2010-2012 Zespół wydał najwięcej orzeczeń w stopniu znacznym i umiarkowanym osobom ze schorzeniami układu oddechowego i krążenia (tj. 27,57% ogółu).

Wśród osób niepełnosprawnych zauważa się największy współczynnik kobiet niepełnosprawnych, jedynie w roku 2011 liczba niepełnosprawnych kobiet i mężczyzn plasowała się na tym samym poziomie 211 wydanych orzeczeń.

Główną przyczyną wydawania orzeczeń dzieciom do 16 r. życia tak jak w przypadku osób powyżej 16 r.ż. były schorzenia układu oddechowego i krążenia, następnie upośledzenia narządu ruchu, choroby psychiczne i inne.

Wśród niepełnosprawnych dzieci zanotowano spadek liczby wydanych orzeczeń.

W 2010 r. Zespół wydał 175 orzeczeń o niepełnosprawności, czyli o 42 orzeczenia (24%) więcej niż w 2011 r. i 32 orzeczenia (18,28%) więcej niż w 2012 r.

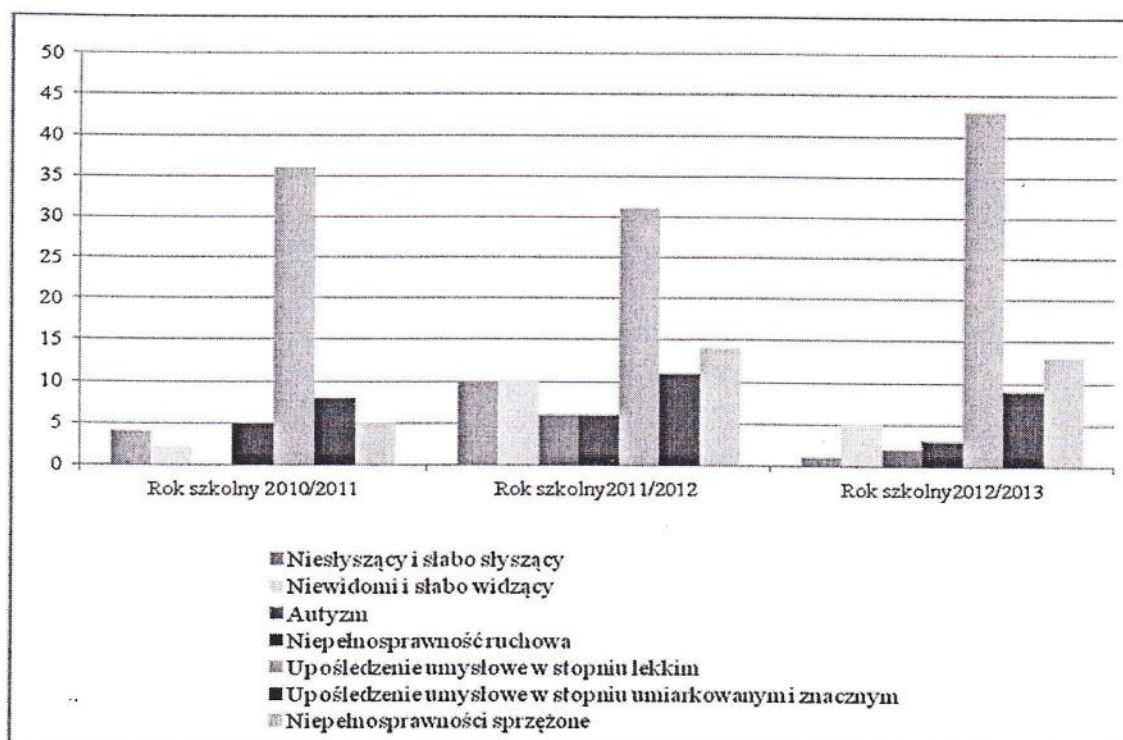
Do kompetencji **Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Grudziądzu** należy wydawanie orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego i indywidualnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz niedostosowanej społecznie wymagającej stosowania specjalnej organizacji nauki oraz metod pracy. Liczba wydawanych przez Poradnię orzeczeń w roku szkolnym 2011/2012 wzrosła o 45 %, a w roku szkolnym 2012/2013 – o 27% porównaniu z rokiem szkolnym 2010/2011.

Tabela nr 11. Liczba wydanych orzeczeń przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Grudziądzu dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu grudziądzkiego w latach szkolnych 2010/2011 – 2012/2013

Lp.	Rodzaj niepełnosprawności	Rok szkolny		
		2010/2011	2011/2012	2012/2013
1.	Niesłyszący i słabo słyszący	4	10	1
2.	Niewidomi i słabo widzący	2	10	5
3.	Autyzm	0	6	2
4.	Niepełnosprawność ruchowa	5	6	3
5.	Upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim	36	31	43
6.	Upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym i znacznym	8	11	9
7.	Niepełnosprawności sprzężone	5	14	13
Razem:		60	88	76

Źródło: dane statystyczne PPP w Grudziądzu za okres 2010/2011-2012/2013

Wykres nr 9. Liczba wydanych orzeczeń przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Grudziądzu dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu grudziądzkiego w latach szkolnych 2010/2011 – 2012/2013

Sytuacja zawodowa osób niepełnosprawnych zamieszkujących na terenie powiatu grudziądzkiego jest niekorzystna. Wynika ona z niskiego poziomu wykształcenia, niskich kwalifikacji zawodowych tych osób. Nie bez znaczenia jest wysoka stopa bezrobocia notowana w powiecie.

Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych, jako bezrobotne w latach 2010-2012 kształtowała się w sposób, jaki przedstawiono w tabeli nr 12.

Tabela nr 12. Liczba osób niepełnosprawnych w powiecie grudziądzkim zarejestrowanych jako bezrobotne w latach 2010-2012

Rok	Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych		
	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2010	92	47	45
2011	102	52	50
2012	89	47	42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Grudziądzu za okres 2010-2012

Wykres nr 10. Liczba osób niepełnosprawnych w powiecie grudziądzkim zarejestrowanych, jako bezrobotne w latach 2010-2012

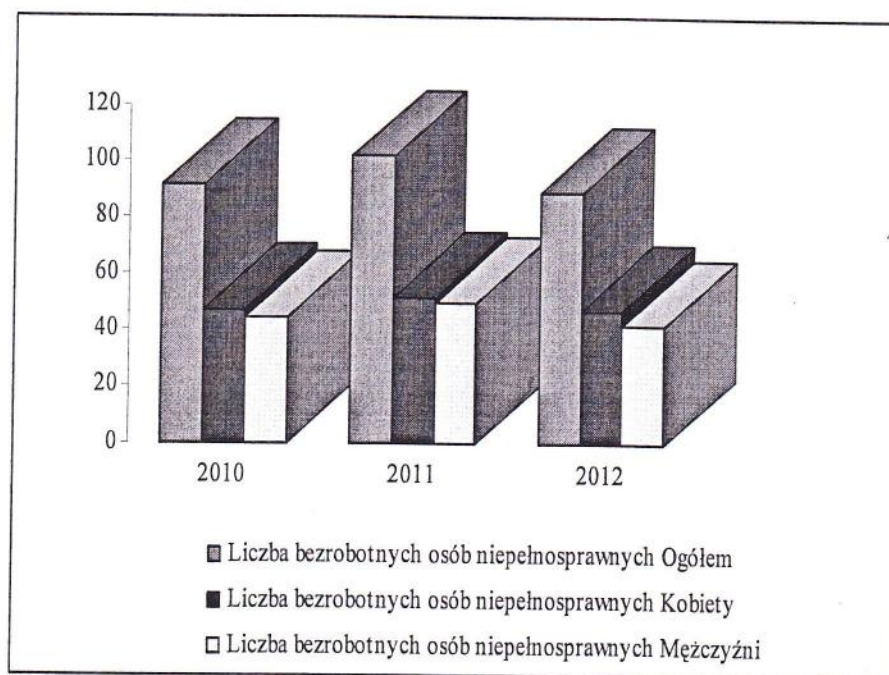

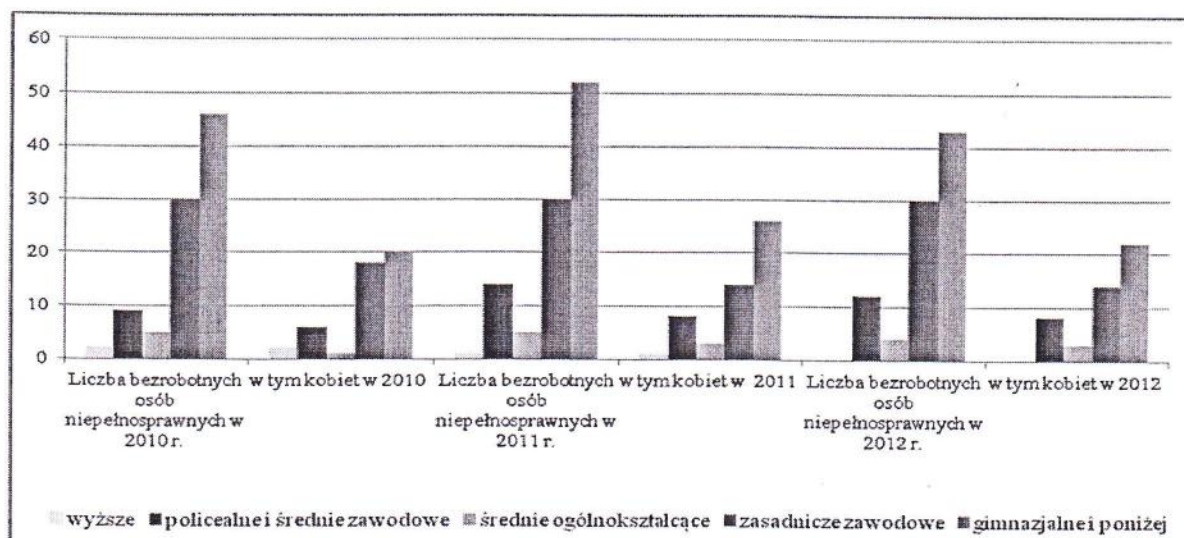
Tabela nr 13 uwzględnia czynnik wykształcenia, który silnie determinuje status osoby niepełnosprawnej na rynku pracy.

Tabela nr 13. Struktura bezrobotnych osób niepełnosprawnych w powiecie grudziądzkim według wykształcenia

Rok	Wykształcenie	Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych	Liczba bezrobotnych kobiet niepełnosprawnych
2010	Wyższe	2	2
	policealne i średnie zawodowe	9	6
	średnie ogólnokształcące	5	1
	zasadnicze zawodowe	30	18
	gimnazjalne i poniżej	46	20
	Razem:	92	47
2011	wyższe	1	1
	policealne i średnie zawodowe	14	8
	zasadnicze zawodowe	5	3
	średnie ogólnokształcące	30	14
	gimnazjalne i poniżej	52	26
	Razem:	102	52
2012	wyższe	0	0
	policealne i średnie zawodowe	12	8
	zasadnicze zawodowe	4	3
	średnie ogólnokształcące	30	14
	gimnazjalne i poniżej	43	22
	Razem:	89	47

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Grudziądzu za okres 2010-2012

Wykres nr 11. Struktura bezrobotnych osób niepełnosprawnych w powiecie grudziądzkim według wykształcenia

W końcu grudnia 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Grudziądzu zarejestrowanych było najwięcej osób bezrobotnych niepełnosprawnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 48%.

Osoby niepełnosprawne objęte są systemem rehabilitacji społecznej realizowanym w ramach zadań finansowanych głównie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu.

Tabela nr 14 zawiera dane dotyczące ilości osób niepełnosprawnych korzystających z poniższych form wsparcia ze środków PFRON oraz wydatków na poszczególne zadania.

Tabela nr 14. Przyznane osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków PFRON przez PCPR w Grudziądzu w latach 2010-2012

Rok	Forma wsparcia (dofinansowania)	Liczba wniosków zrealizowanych	Kwota dofinansowania ogółem (w zł)
2010	dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	61	63 000
	dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	141	122 400
	dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych	4	13 534
	Razem:	206	198 934
2011	dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	31	26 813
	dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	156	150 012
	dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych	3	12 688
	Razem:	190	189 513
2012	dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	69	76 745
	dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	177	159 448
	dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych	21	109 983
	Razem:	267	346 176

Źródło: dane PCPR w Grudziądzu za okres 2010-2012

W strukturze dofinansowań przyznawanym osobom niepełnosprawnym na ich wniosek najwyższą kwotę wydatków stanowią dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Pomoc ta z uwagi na niskie dochody osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz wysokie koszty nabycia przedmiotów ortopedycznych lub pomocniczych stanowi istotne wsparcie w procesie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Najwyższe wydatki na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych powiat grudziądzki ponosi na utrzymanie działalności warsztatów terapii zajęciowej funkcjonujących w powiecie. Dodatkowo finansuje również uczestnictwo niepełnosprawnych mieszkańców powiatu w rehabilitacji realizowanej w warsztatach terapii zajęciowej na terenie innego powiatu (miasta Grudziądza).

Poniższa tabela przedstawia wysokość środków finansowych przeznaczonych na rehabilitację osób niepełnosprawnych w WTZ z podziałem na źródła ich pochodzenia w latach 2010 – 2012.

Tabela nr 15. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na rehabilitację osób niepełnosprawnych w WTZ z podziałem na źródła ich pochodzenia w latach 2010 – 2012

Rok	WTZ w Łasinie			WTZ w Grucie			WTZ (poza terenem powiatu)
	ogółem	w tym PFRON	w tym inne (jakie)	ogółem	w tym PFRON	w tym inne (jakie)	
2010	804 475	723 921	80 554 (środki powiatu)	328 664	295 784	32 880 (środki powiatu)	6 576
2011	804 988	724 434	80 554 (środki powiatu)	328 685	295 805	32 880 (środki powiatu)	6 576
2012	804 852	724 296	80 556 (środki powiatu)	328 743	295 863	32 880 (środki powiatu)	6 258
Razem	2414315	2172651	241 664	986 092	887 452	98 640	19 410

Źródło: dane PCPR w Grudziądzu za lata 2010 -2012

Osoby niepełnosprawne stanowiły w latach 2010-2012 największą grupę beneficjentów projektu systemowego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

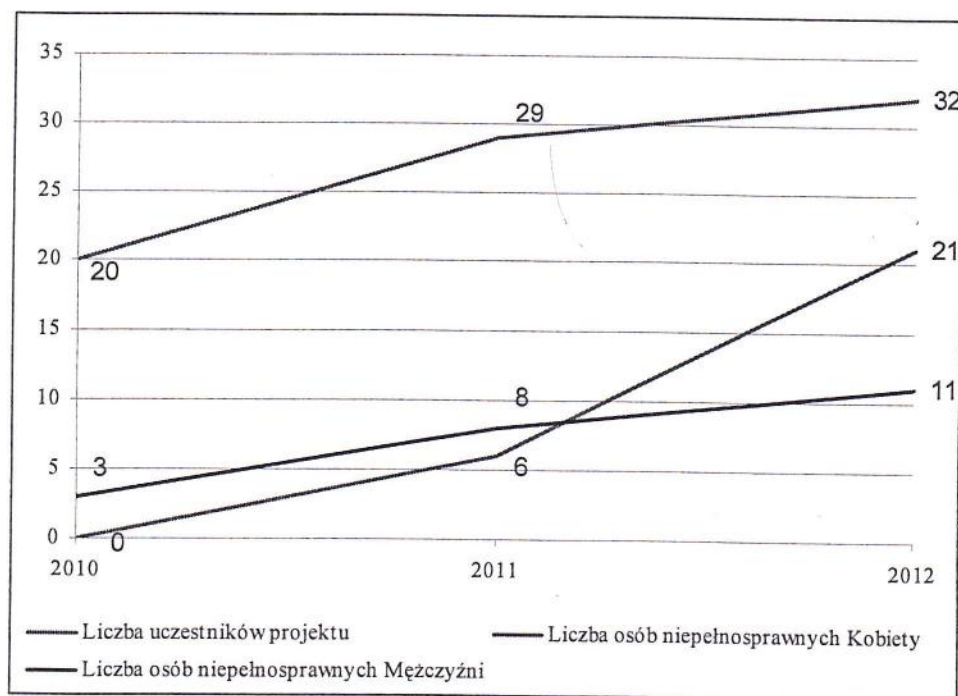
w Grudziądzu pn. „WĘDKA – program aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Tabela nr 16. Liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w projekcie systemowym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu w latach 2010-2012

Rok realizacji projektu	Liczba uczestników projektu	Liczba osób niepełnosprawnych		
		Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2010	20	0	3	3
2011	29	6	8	14
2012	32	21	11	32
Razem	81	27	22	49

Źródło: dane PCPR w Grudziądzu za lata 2010-2012

Wykres nr 12. Liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w projekcie systemowym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu w latach 2010-2012

5.3. Piecza zastępcza

W powiecie grudziądzkim realizowane są zadania z zakresu organizacji pieczy zastępczej w formach rodzinnych i instytucjonalnych.

W zakresie rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie funkcjonują rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe.

W zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej powiat prowadzi dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Tabela nr 17 przedstawia liczbę rodzin zastępczych funkcjonujących w powiecie w latach 2010-2012.

Tabela nr 17. Liczba rodzin zastępczych w powiecie grudziądzkim w latach 2010-2012

Rok	Rodziny zastępcze				
	spokrewnione z dzieckiem	niespokrewnione z dzieckiem	zawodowe niespokrewnione z dzieckiem		
			wielodzietne	specjalistyczne	o charakterze pogotowia rodzinnego
2010	32	7	0	0	0
2011	32	5	0	0	0
Rok	Rodziny zastępcze				
	spokrewnione	niezawodowe	zawodowe	Zawodowe	
				pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	specjalistyczne
2012	20	15	0	0	0

Źródło: dane PCPR w Grudziądzu za lata 2010-2012

Powyższa tabela uwzględnia zmianę przepisów prawa, która dokonała się z dniem 1 stycznia 2012 r., tj. z dniem wejścia w życie większości przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi spokrewnionymi pozostały jedynie te rodziny zastępcze, które tworzą wstępni (dziadkowie) lub rodzeństwo dziecka. Natomiast rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem w linii bocznej III stopnia stały się rodzinami zastępczymi niezawodowymi.

Tabela nr 18 przedstawia liczbę dzieci przebywających w pieczy zastępczej w powiecie grudziądzkim w latach 2010-2012.

Tabela nr 18. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu grudziądzkiego w latach 2010-2012

Rok	Rodziny zastępcze					
	spokrewnione z dzieckiem	niepokrewnione z dzieckiem	zawodowe niepokrewnione z dzieckiem			
			wielodzietne	specjalistyczne	o charakterze pogotowia rodzinnego	
2010	42	7	0	0	0	
2011	48	5	0	0	0	
	Rodziny zastępcze					
Rok	spokrewnione	niezawodowe	zawodowe	Zawodowe		rodzinny dom dziecka
				pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	specjalistyczne	
2012	31	21	0	0	0	0

Źródło: dane PCPR w Grudziądzu za lata 2010-2012

Jak wykazano w powyższej tabeli w rodzinach zastępczych spokrewnionych i niepokrewnionych na terenie powiatu w roku 2012 przebywało 52 dzieci. Zdecydowanie rzadziej dzieci pochodzące z terenu powiatu grudziądzkiego umieszczone były w rodzinnych formach pieczy zastępczej poza powiatem, co obrazuje tabela nr 19.

Tabela nr 19. Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu grudziądzkiego, umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem w latach 2010-2012

Rok	Rodziny zastępcze					
	spokrewnione z dzieckiem	niepokrewnione z dzieckiem	zawodowe niepokrewnione z dzieckiem			
			wielodzietne	specjalistyczne	o charakterze pogotowia rodzinnego	
2010	2	0	0	0	0	
2011	3	0	0	0	0	
OGÓŁEM	5	0	0	0	0	
Rok	Rodziny zastępcze					rodzinny dom dziecka
	spokrewnione	niezawodowe	zawodowe	Zawodowe		
				pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	specjalistyczne	
2012	6	3	0	0	0	0
OGÓŁEM	6	3	0	0	0	0

Źródło: dane PCPR w Grudziądzu za lata 2010-2012

Dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu (Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Białochowie, Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Wydrznie) są typu socjalizacyjnego, każda z możliwością łączenia zadań placówki socjalizacyjnej, interwencyjnej oraz specjalistyczno-terapeutycznej.

Tabela nr 20 przedstawia dane liczbowe dotyczące dzieci umieszczonych w Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych w 2012 r.

Tabela nr 20. Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu grudziądzkiego, umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej według stanu z grudnia 2012 r.

Ogółem	POW Białochowo	POW Wydrzno	POW inny powiat
31	17	14	0

Źródło: dane PCPR w Grudziądzu

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła wiele zmian, które wpływają na ograniczenie roli placówki opiekuńczo-wychowawczej na rzecz rodzinnych form pieczy zastępczej. Placówki opiekuńczo-wychowawcze powinny być małymi placówkami (do 14 miejsc), przeznaczonymi dla dzieci starszych (powyżej 10 roku życia).

5.4. Przemoc w rodzinie i przestępczość

Jednostką dbającą o bezpieczeństwo mieszkańców powiatu grudziądzkiego oraz utrzymanie porządku publicznego jest Komenda Miejska Policji w Grudziądzu.

Do zadań samorządu powiatowego należy zadanie udzielania specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie – w tym prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej oraz realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy domowej.

Przemoc w rodzinie to zjawisko, którego rozmiary nie są do końca znane, gdyż ofiary przemocy często nie ujawniają istnienia tej patologii w swoim środowisku rodzinnym. Ofiary z różnych powodów nie chcą się ujawniać i obciążać sprawców przemocy.

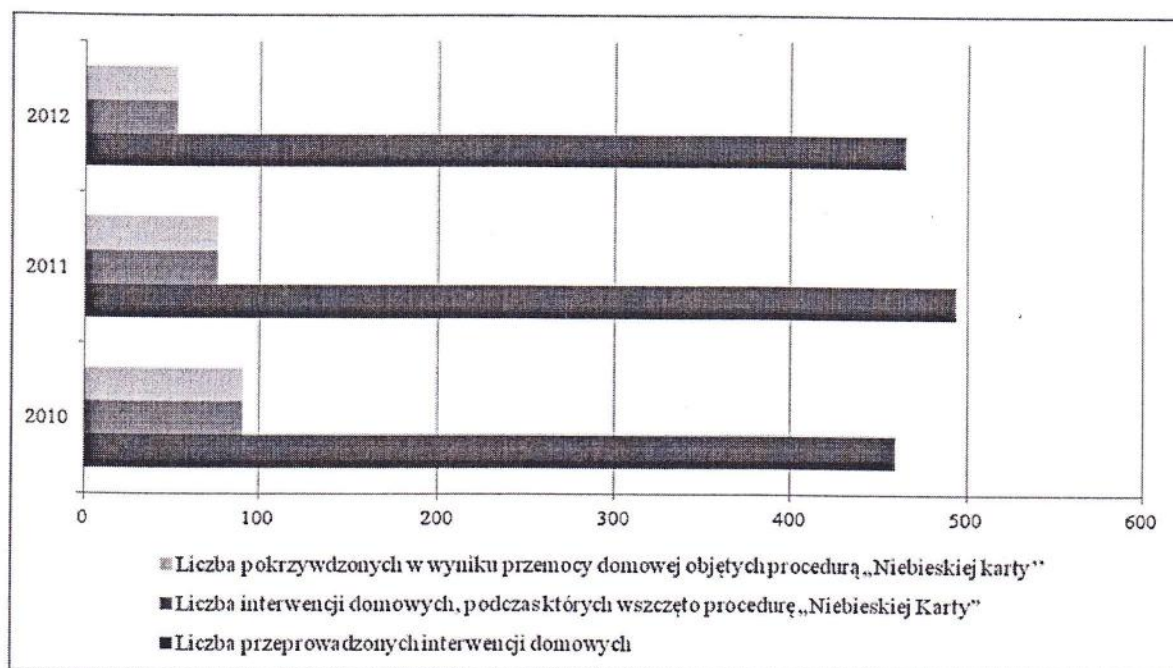
Tabela nr 21 przedstawia ilość przeprowadzonych przez policję interwencji kryzysowych w środowiskach domowych w powiecie grudziądzkim w latach 2010-2012

Tabela nr 21. Ilość przeprowadzonych przez policję interwencji kryzysowych w środowiskach domowych w powiecie grudziądzkim w latach 2010-2012

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych	460	494	465
Liczba interwencji domowych, podczas których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”	91	76	53
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej objętych procedurą „Niebieskiej karty”	91	76	53

Źródło: dane statystyczne Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu za lata 2010-2012

Wykres nr 13. Ilość przeprowadzonych przez policję interwencji kryzysowych w środowiskach domowych w powiecie grudziądzkim w latach 2010-2012

Ilość przeprowadzanych przez Policję interwencji domowych w okresie trzech poprzednich lat utrzymuje się na podobnym poziomie. Interwencja Policji w środowisku domowym i wszczęta Procedura Niebieskiej Karty nie jest równoznaczna z doniesieniem o popełnieniu przestępstwa znęcania się nad rodziną i wszczęcia postępowania

przygotowawczego. Ofiary przemocy lub osoby im bliskie najczęściej szukają wsparcia w jednostkach pomocy społecznej usytuowanych najbliżej ich miejsca zamieszkania, tj. w gminnych lub miejsko-gminnych ośrodkach pomocy społecznej. Specjalistyczne poradnictwo prawne, psychologiczne oraz realizowane przez pracownika socjalnego, zapewnia Punkt Interwencji Kryzysowej działający w PCPR w Grudziądzu.

Tabela poniżej przedstawia szersze dane dotyczące przestępczości w powiecie grudziądzkim w latach 2010-2012.

Tabela nr 22. Liczba przestępstw w powiecie grudziądzkim i ich stopień wykrywalności w latach 2010-2012

Kategoria przestępstwa	Przestępstwa stwierdzone					Wykrywalność						Różnica	
	2010	2011	2012	Dynamika		Wykryte			Wskaźnik w %				
				2010/11	2011/12	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010/11	2011/12
Ogółem	466	516	531	110,7	102,9	307	400	415	65,8	77,5	78,1	+11,7	+0,6
Kryminalne	292	236	243	80,8	103,0	134	124	135	45,8	52,5	55,5	+6,7	+3,0
Gospodarcze	7	7	24	100,0	342,8	7	5	19	100,0	71,4	79,2	-28,6	+7,8
Zabójstwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rozboje	2	3	2	150,0	66,7	2	3	2	100,0	100,0	100,0	-	-
Zgwałcenia	-	2	1	-	50,0	-	1	1	-	50,0	100,0	-	-
Uszczerbek na zdrowiu	4	6	13	150,0	216,7	3	6	13	75,0	100,0	100,0	+25,0	-
Bójki i pobicia	4	3	1	75,0	33,3	4	3	1	100,0	100,0	100,0	-	-
Kradzieże	97	89	94	91,7	105,6	38	33	34	39,1	37	36,2	-2,1	-0,8
Kradzieże samochodów	6	1	3	16,7	300,0	2	1	1	33,3	100,0	33,3	+66,7	-66,7
Kradzieże z włamaniem	119	67	41	56,3	61,2	40	28	17	33,6	41,7	41,5	+8,1	-0,2
Uszkodzenia rzeczy	21	15	31	71,4	206,7	9	7	11	42,8	46,6	35,5	+3,8	-11,1
Nietrzeźwi kierujący	130	229	198	176,1	86,5	130	228	198	100,0	99,5	100,0	-0,5	0,5
Przestępstwa z ustawy o przeciwdział. Narkomanii	3	2	2	66,6	100,0	3	2	2	100,0	100,0	100,0	-	-
Przestępstwa przeciwko obrot. gospod.	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych statystycznych Komendy Miejskiej Policji w Grudziądzu za lata 2010-2012

Bardzo pożądanym zjawiskiem z uwagi na stopień zagrożenia jest ograniczenie przestępczości „pospolitej” (kradzieże z włamaniem, kradzieże cudzej rzeczy, kradzieże pojazdów). W tej kategorii odnotowano spadek dynamiki.

W przestępczości o największym ciężarze gatunkowym (rozboje, bójki i pobicia, uszczerbkach na zdrowiu), odnotowano znaczący wzrost wykrywalności.

5.5. Aktywność społeczna

W powiecie grudziądzkim mają swoją siedzibę liczne organizacje pozarządowe. Są to zarówno organizacje działające aktywnie jak i takie, których działalność jest niewielka, ograniczająca się do jednego lub kilku pojedynczych działań w roku.

Większość organizacji funkcjonuje w formie stowarzyszeń. W powiecie działa jedna fundacja.

Rada Powiatu uchwala corocznie program współpracy powiatu grudziądzkiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami określający w szczególności zakres zadań przewidzianych do realizacji przez podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.

Tabela nr 23. Wysokość środków finansowych przeznaczonych przez powiat grudziądzki na realizację zadań publicznych oraz obszary, w których zlecano zadania publiczne organizacjom pożytku publicznego w latach 2010- 2012

Rok	Wysokość środków przeznaczonych przez powiat na realizację zadań publicznych	Obszar zadań publicznych		
		Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu	Działania na rzecz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego/tradycji	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych
2010	43 557 zł	28 057 zł	15 500 zł	-
2011	30 057 zł	23 057 zł	7 000 zł	-
2012	32 507 zł	21 257 zł	6 250 zł	5 000 zł
Razem:	106 121 zł	72 371 zł	28 750 zł	5 000 zł

Źródło: opracowanie własne PCPR na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Grudziądzu za lata 2010-2012

Wysokość środków finansowych przeznaczanych przez samorząd powiatu grudziądzkiego na zlecenie realizacji zadań publicznych organizacjom pożytku publicznego w 2012 r. zmniejszyła się o 25,36 % w porównaniu z rokiem 2010, natomiast poszerzeniu uległ katalog obszarów zadań publicznych, w których organizacje

pozarządowe realizowały zadania w ramach programu współpracy powiatu z organizacjami pozarządowymi.

Wśród najważniejszych problemów utrudniających funkcjonowanie organizacji pozarządowych można wymienić: brak środków finansowych na zatrudnienie kadry zarządzającej, obsługi księgowej, wydłużone i skomplikowane procedury przy aplikowaniu o środki zewnętrzne oraz brak własnej siedziby.

Doświadczenie w wykorzystywaniu środków publicznych organizacji pozarządowych związane jest głównie z realizacją małych projektów, często jednodniowych imprez integracyjnych.

Do nielicznych wyjątków należą podmioty trzeciego sektora w powiecie prowadzące przedsięwzięcia o ciągłym finansowaniu, np. warsztat terapii zajęciowej lub spółdzielnię socjalną. Jednak organizacje pozarządowe, pomimo stosunkowo słabego zaplecza kadrowego i lokalowego, mają ogromny potencjał, który odpowiednio wykorzystany, może przyczynić się do zmniejszenia problemów społecznych lokalnej społeczności.

5.6 Obszary problemowe, prognoza zmian – wnioski z diagnozy, analiza SWOT – podsumowanie diagnozy.

Wnioski z diagnozy – obszary problemowe

1. *Bezrobocie i ubóstwo.*
2. *Kryzys wartości i funkcji rodziny.*
3. *Marginalizacja grup społecznych, w tym osób niepełnosprawnych i osób starszych.*
4. *Brak wsparcia instytucjonalnego w tym w sytuacjach kryzysowych wynikających z przemocy w rodzinie.*
5. *Problemy nieletnich.*
6. *Potrzeba ochrony zdrowia psychicznego, w tym narastające zjawiska uzależnień.*
7. *Niski poziom aktywności obywatelskiej i trzeciego sektora.*
8. *Brak stałego systemu wzmacniania merytorycznego oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu służb socjalnych w powiecie.*

Wnioski z diagnozy – prognoza zmian

1. Bezrobocie i ubóstwo :

- *brak wzrostu ilości nowych miejsc pracy,*
- *umiejętności zawodowe osób bezrobotnych nieadekwatne do potrzeb rynku pracy,*
- *utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia wśród osób do 34 roku życia,*
- *zubożenie społeczeństwa wynikające z problemu bezrobocia,*
- *zwiększenie się liczby klientów pomocy społecznej,*
- *potrzeba stosowania skutecznych instrumentów aktywizacyjnych w stosunku do klientów pomocy społecznej.*

2. Kryzys wartości i funkcji rodziny:

- *rozluźnienie więzi emocjonalnych w rodzinach, w tym wynikające z migracji zarobkowej,*
- *obniżanie się statusu materialnego rodzin,*
- *zwiększenie ujawniania zjawiska przemocy w rodzinie,*
- *wzrost efektywności działań w pracy z rodziną, w szczególności rosnąca rola działań asystentów rodziny,*
- *zwiększanie się liczby dzieci w wieku poniżej 7 roku życia wymagających opieki zastępczej,*
- *powstawanie rodzin zastępczych zawodowych lub rodzinnego domu dziecka,*
- *potrzeba zapewnienia rodzinom zastępczym specjalistycznego wsparcia merytorycznego, pomocy prawnej i psychologicznej,*
- *brak osób zainteresowanych lub zmniejszanie się liczby osób zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej dla starszych dzieci,*
- *potrzeba zapewnienia miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci starszych.*

3. Marginalizacja grup społecznych, w tym osób niepełnosprawnych i osób starszych:

- *zwiększenie się liczby osób niepełnosprawnych,*

- brak miejsc pracy dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie się liczby osób starszych w związku z wydłużaniem się średniej życia,
- zmniejszanie się środków PFRON na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych,
- powstawanie inicjatyw finansowanych ze środków krajowych i UE aktywizujących osoby w wieku starszym,
- rozwój programów ochrony zdrowia, w tym ochrony zdrowia psychicznego,
- powstawanie prywatnych inicjatyw na rzecz osób starszych, w tym tworzenie domów pomocy społecznej,
- zwiększanie się zapotrzebowania na usługi medyczne i opiekuńcze na rzecz osób starszych.

4. Brak wsparcia instytucjonalnego, w tym w sytuacjach kryzysowych wynikających z przemocy w rodzinie.

- zwiększenie się zapotrzebowania na miejsca w ośrodkach wsparcia w środowiskach osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie się liczby osób starszych wymagających zapewnienia całodobowej opieki,
- konieczność zapewnienia mieszkań chronionych usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej,
- zwiększenie się zapotrzebowania na zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
- możliwość wykorzystania budynków stanowiących własność powiatu (w Białochowie, w Wydrznie) na budowę infrastruktury socjalnej.

5. Problemy nieletnich:

- zjawisko euro sieroctwa,
- zwiększanie się zjawiska uzależnień i przestępczości wśród dzieci i młodzieży.

6. Potrzeba ochrony zdrowia psychicznego, w tym narastające zjawiska uzależnień

- zwiększenie się liczby osób cierpiących na choroby i zaburzenia psychiczne, w tym związane z uzależnieniem od alkoholu, narkomanii i innych substancji odurzających,
- pojawienie się większej ilości programów i akcji promujących zdrowy styl życia w tym profilaktykę zdrowia psychicznego.

7. Niski poziom aktywności obywatelskiej i trzeciego sektora:

- wzrost aktywności społecznej, w tym osób starszych,
- rozwój wolontariatu,
- wzrost inicjatyw i środków finansowych krajowych i pochodzących z UE adresowanych do organizacji pozarządowych,
- problemy ograniczające działalność wolontariatu związane z niedostateczną liczbą połączeń komunikacyjnych na terenie powiatu.

8. Brak stałego systemu wzmacniania merytorycznego oraz zapobiegania wypaleniu zawodowemu służb socjalnych w powiecie.

- potrzeba stałego podnoszenia kwalifikacji i wiedzy o charakterze interdyscyplinarnym pracowników służb socjalnych,
- wzrost poziomu wykształcenia pracowników pomocy społecznej,
- poprawa wizerunku instytucji pomocy społecznej w społeczeństwie.

Analiza SWOT – podsumowanie diagnozy

Analiza SWOT jest jedną z najprostszych i najczęściej stosowanych technik analitycznych.

Celem analizy SWOT jest określenie i analiza czynników pod kątem pozytywnego i negatywnego wpływu na rozwój powiatu. Pozwala to wyodrębnić następujące grupy czynników, zjawisk, procesów:

SZANSE – pozytywne zewnętrzne (zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane stają się impulsem rozwoju oraz osłabiają występujące negatywne zjawiska);

ZAGROŻENIA – negatywne zewnętrzne (czynniki zewnętrzne postrzegane, jako bariery, utrudnienia, dodatkowe koszty działania);

MOCNE STRONY- pozytywne wewnętrzne (atuty, walory powiatu);

SŁABE STRONY – negatywne wewnętrzne (zjawiska ograniczające możliwości rozwojowe powiatu).

Poniżej przedstawiono dwie tabele analizy SWOT. Z uwagi na przedmiot opracowywanego dokumentu z zakresu polityki społecznej zagadnienia ujęte w tabelach ograniczono do sfer mających wpływ na politykę społeczną.

Tabela nr 24. Analiza SWOT – mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
Wzrost ofert usług rynku pracy dzięki pozyskiwaniu środków unijnych	Wysoka stopa bezrobocia
Działania zakładów pracy chronionej na terenie powiatu	Niski poziom kwalifikacji zawodowych bezrobotnych
Działanie Warsztatów Terapii Zajęciowej na terenie powiatu	Wysoki odsetek bezrobotnych w wieku do 34 roku życia
Wykwalifikowani pracownicy jednostek samorządowych umiejący diagnozować zjawiska społeczne, pozyskiwać środki finansowe ze źródeł zewnętrznych	Niski odsetek osób niepełnosprawnych aktywnych zawodowo
Istnienie podmiotów i instytucji zaangażowanych w działania oraz rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych	Brak zorganizowanego transportu na terenie powiatu (trudności komunikacyjne)

Mocne strony	Słabe strony
Zwiększenie zakresu usług realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centrum pomocy rodzinie	Mała liczba podmiotów ekonomii społecznej
Wzrost zatrudnienia asystentów rodzinnej pieczy zastępczej przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej (jednostki wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej)	Niedostateczna systemowa opieka nad osobami niepełnosprawnymi oraz niedostateczne systemowe wsparcie osób starszych.
Sprawnie działające służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo publiczne	Brak budownictwa komunalnego i mieszkań socjalnych, brak mieszkań chronionych
Realizacja programu współpracy organizacji pozarządowych z samorządem	Niedostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych, bariery architektoniczne w miejscach użyteczności publicznej
	Ograniczony rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej; mała liczba rodzin zastępczych niezawodowych, brak rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka
	Brak ośrodka interwencji kryzysowej na terenie powiatu
	Duża liczba rodzin dysfunkcyjnych; zjawisko „dziedziczenia biedy” i bezradności społecznej
	Niewystarczające środki finansowe na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i pracę ze sprawcami przemocy
	Słabo rozwinięty wolontariat

Mocne strony	Słabe strony
	Słabe wsparcie organizacyjne, doradcze, finansowe organizacji pozarządowych
	Niewystarczająca profesjonalizacja organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych

Tabela nr 25. Analiza SWOT – szanse i zagrożenia

Szanse	Zagrożenia
Dostępność funduszy europejskich.	Nieefektywne wydatkowanie środków z funduszy europejskich
Realizacja gminnych i powiatowych programów	Zmniejszające się środki PFRON
Polityka wspierania osób niepełnosprawnych w oparciu o środki PFRON	Nasilanie się problemów społecznych wynikających z pogorszenia się sytuacji gospodarczej, negatywnych problemów demograficznych, w tym starzenia się społeczeństwa
Stałe szkolenia, doskonalenia zawodowe kadr pomocy społecznej	Postępujący kryzys rodziny oraz wzrost przemocy w rodzinie
Wykorzystanie istniejącej już infrastruktury społecznej	Dysfunkcje rodziny spowodowane migracjami zagranicznymi, zwiększająca się liczba rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
Szerokie partnerstwo instytucji pomocowych	Koncentracja problemów w rodzinach korzystających z pomocy społecznej; narastanie zjawiska „wyuczonej bezradności”

Szanse	Zagrożenia
Poszerzanie współpracy instytucjonalnej na rzecz wspierania prawidłowego funkcjonowania rodzin i przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym oraz zapobiegania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej	Brak kandydatów na zawodowe i niezawodowe rodziny zastępcze
Budowanie zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny, wspieranie rozwoju i promowanie rodzinnej pieczy zastępczej	Brak aktywności społecznej w zakresie tworzenia nowych organizacji pozarządowych lub zwiększanie aktywności już istniejących
Działania na rzecz aktywizacji osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy	Brak woli samorządów do traktowania organizacji pozarządowych, jako partnerów
Rozwój ekonomii społecznej	
Wykorzystywanie potencjału organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych	

6. Misja, cele, kierunki

6.1. Misja Strategii

Misja wyraża wartości, jakie w wyniku wdrażania strategii powinny zostać zrealizowane. Misja to zbiór przesłanek, które uzasadniają podjęcie działań dla rozwiązywania problemów społecznych oraz kształtowania polityki społecznej w powiecie.

Misją Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Grudziądzkim na lata 2014 – 2020 jest tworzenie i sprawne realizowanie inicjatyw służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów społecznych przy wykorzystaniu aktywnych postaw społeczności lokalnej.

6.2. Cele, kierunki działań i wskaźniki ich realizacji

Po wnikliwej analizie sytuacji społecznej w Powiecie Grudziądzkim wyodrębniono najważniejsze cele strategiczne i cele operacyjne.

Tabela nr 26. Cele strategiczne i operacyjne

L.p.	NAZWA CELU STRATEGICZNEGO	NAZWA CELU SZCZEGÓŁOWEGO
1.	<i>Wspieranie osób bezrobotnych w aktywnym poszukiwaniu pracy i ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.</i>	<i>1. Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych - wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatu. 2. Zwiększenie aktywności zawodowej grup de faworyzowanych, w tym osób niepełnosprawnych, kobiet. 3. Zwiększenie dostępności do rynku pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – rozwój i wspieranie podmiotów ekonomii społecznej.</i>

L.p.	NAZWA CELU STRATEGICZNEGO	NAZWA CELU SZCZEGÓŁOWEGO
2.	<i>Tworzenie i rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin.</i>	1. Intensyfikacja wsparcia rodziny we właściwym pełnieniu jej funkcji. 2. Intensyfikacja działań w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie ukierunkowanych na ofiary i na sprawców. 3. Zwiększenie liczby miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej. 4. Zwiększenie wsparcia dla funkcjonujących rodzin zastępczych, dzieci w tych rodzinach (w tym wsparcia specjalistycznego) 5. Podwyższenie poziomu usług skierowanych do wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.
3.	<i>Pomoc i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i osób starszych.</i>	1. Poprawa warunków funkcjonowania osób niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania oraz w przestrzeni publicznej. 2. Rozwój zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych osób niepełnosprawnych i osób starszych.
4.	<i>Rozwój społeczeństwa obywatelskiego</i>	1. Wspieranie działań na rzecz rozwoju wolontariatu. 2. Rozwój wsparcia merytorycznego dla organizacji pozarządowych.
5.	<i>Wzrost promocji zdrowia i podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego.</i>	1. Promocja zachowań prozdrowotnych, profilaktyka. 2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców
6.	<i>Rozwój kompetencji kadr pomocy społecznej.</i>	1. Zwiększenie dostępu pracownikom pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. 2. Zapobieganie zjawisku wypalenia zawodowego pracowników pomocy społecznej.

CEL STRATEGICZNY NR 1:

WSPIERANIE OSÓB BEZROBOTNYCH W AKTYWNYM POSZUKIWANIU PRACY I OGRANICZENIE ZJAWISKA WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO

Cele szczegółowe:

1. *Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych - wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatu.*
2. *Zwiększenie aktywności zawodowej grup de faworyzowanych, w tym osób niepełnosprawnych, kobiet.*
3. *Zwiększenie dostępności do rynku pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – rozwój i wspieranie podmiotów ekonomii społecznej.*

Kierunki działań:

- *aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przy zastosowaniu usług i instrumentów rynku pracy,*
- *prowadzenie działalności informacyjnej i edukacji w zakresie zawodów nadwyżkowych i deficytowych oraz dostosowania kwalifikacji i kompetencji zawodowych do potrzeb rynku pracy,*
- *aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych,*
- *tworzenie podmiotów ekonomii społecznej,*
- *promocja idei ekonomii społecznej,*
- *promocja podstaw ekonomii społecznej,*

Realizatorzy:

- *PUP w Grudziądzu,*
- *Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Łasinie,*
- *PCPR w Grudziądzu,*

- Starostwo Powiatowe w Grudziądzu,
- organizacje pozarządowe,
- WTZ.

Mierniki efektywności: liczba projektów, liczba osób korzystających z instrumentów rynku pracy, liczba osób, które podjęły pracę w wyniku aktywizacji zawodowej, liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej, liczba przeprowadzonych akcji promujących ekonomię społeczną.

Termin realizacji: 2014 -2020

CEL STRATEGICZNY NR 2:

TWORZENIE I ROZWIJANIE SYSTEMU WSPARCIA DLA RODZIN

Cele szczegółowe:

1. *Intensyfikacja wsparcia rodziny we właściwym pełnieniu jej funkcji.*
2. *Intensyfikacja działań w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie ukierunkowanych na ofiary i na sprawców.*
3. *Zwiększenie liczby miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej.*
4. *Zwiększenie wsparcia dla funkcjonujących rodzin zastępczych, dzieci w tych rodzinach (w tym wsparcia specjalistycznego).*
5. *Podwyższenie poziomu usług skierowanych do wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.*

Kierunki działań:

- *świadczenie specjalistycznego wsparcia dla rodzin (w szczególności: psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego, rodzinnego),*
- *promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych adresowanych do rodziców i dzieci,*
- *praca socjalna i wsparcie działaniem realizowanym przez asystenta rodziny rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze,*

- *organizowanie różnych dziennych form wsparcia: opieki nad dzieckiem i rodziną w środowisku naturalnym (światlice środowiskowe, specjalistyczne dzienne placówki i inne),*
- *utworzenie i prowadzenie ośrodka Interwencji Kryzysowej – zapewnienie miejsc schronienia dla ofiar przemocy,*
- *poszerzenie pomocy specjalistycznej dla ofiar przemocy w rodzinie,*
- *prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Grudziądzu,*
- *realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy,*
- *upowszechnianie informacji i pogłębianie wiedzy o zjawisku przeciwdziałania przemocy w rodzinie,*
- *zwiększanie umiejętności i kompetencji pracowników służb społecznych i innych instytucji pracujących z dzieckiem i rodziną w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy,*
- *promocja idei rodzinnej pieczy zastępczej, prowadzenie naboru i kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka,*
- *organizowanie szkoleń, warsztatów w zakresie podnoszenia i wzmacniania kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych,*
- *organizowanie szkoleń podnoszących kompetencje społeczne dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych,*
- *zapewnianie pomocy i wsparcia osobom pełniącym funkcję rodziny zastępczej w szczególności w ramach grup wsparcia, rodzin pomocowych,*
- *prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób pełniących funkcję rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w tych rodzinach,*
- *wspieranie usamodzielnionych wychowanków w celu ich aktywizacji zawodowej i integracji społecznej (szkolenia, kursy podwyższające kwalifikacje zawodowe, kompetencje społeczne, pomoc w utworzeniu mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych).*

Realizatorzy:

- *samorząd powiatowy,*
- *samorządy gminne,*

- Starostwo Powiatowe w Grudziądzu,
- PCPR w Grudziądzu,
- PPP w Grudziądzu,
- OPS,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe.

Mierniki efektywności: liczba realizowanych programów, liczba osób objętych wsparciem, liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego, liczba i rodzaj porad, liczba rodzin objętych wsparciem, liczba zatrudnionych asystentów rodziny, liczba powstałych lub funkcjonujących placówek, liczba dzieci korzystająca z zajęć w placówkach, czy utworzono OIK, liczba miejsc schronienia utworzonych w OIK lub zapewnionych w OIK, liczba osób korzystających z OIK

Termin realizacji: 2014 -2020

CEL STRATEGICZNY NR 3:

POMOC I PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I OSÓB STARSZYCH

Cele szczegółowe:

1. *Poprawa warunków funkcjonowania osób niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania oraz w przestrzeni publicznej.*
2. *Rozwój zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych osób niepełnosprawnych i osób starszych.*

Kierunki działań:

- likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej w powiecie,
- likwidacja barier funkcjonalnych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych,

- likwidacja barier transportowych poprzez zakup pojazdów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla jednostek organizacyjnych samorządu oraz organizacji pozarządowych,
- opracowanie programów i projektów aktywizujących osoby starsze i niepełnosprawne,
- poprawa jakości usług skierowanych do osób niepełnosprawnych i starszych,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego wspierającego osoby starsze, niepełnosprawne i rodziny tych osób,
- tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, w tym rehabilitacji dzieci i młodzieży.

Realizatorzy:

- samorząd powiatowy,
- samorządy gminne,
- PCPR w Grudziądzu,
- OPS,
- organizacje pozarządowe.

Mierniki efektywności: liczba zrealizowanych projektów polegających na likwidacji barier architektonicznych, w wyniku których zlikwidowano bariery całościowo lub częściowo, liczba udzielonych dofinansowań, liczba osób korzystających ze wsparcia, liczba zakupionych pojazdów, liczba miejsc w zakupionych pojazdach, liczba programów i projektów, liczba osób, w tym osób niepełnosprawnych, biorących udział w projektach, ilość i rodzaj usług zrealizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych, opis jakości usług, ilość udzielonych porad, (dot. poradnictwa specjalistycznego) ilość osób korzystających z poradnictwa (specjalistycznego), ilość utworzonych i prowadzonych ośrodków wsparcia, ilość miejsc, osób korzystających ze wsparcia, ilość realizowanych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, ilość osób którym udzielono dofinansowań, w tym ilość dzieci i młodzieży.

Termin realizacji: 2014 -2020

CEL STRATEGICZNY NR 4:

ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

Cele szczegółowe:

1. *Wspieranie działań na rzecz rozwoju wolontariatu.*
2. *Rozwój wsparcia merytorycznego dla organizacji pozarządowych.*

Kierunki działań:

- promocja wolontariatu, włączanie wolontariuszy do działań w sferze zadań publicznych oraz projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe,
- zapewnienie pracownikom jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych wiedzy nt dobrych praktyk w zakresie wolontariatu, regulacji prawnych dot. wolontariatu,
- organizacja spotkań informacyjnych, doradczych dla organizacji pozarządowych,
- stałe wsparcie doradcze dla organizacji pozarządowych.

Realizatorzy:

- PCPR w Grudziądzu,
- OPS,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe.

Mierniki efektywności: liczba działań promocyjnych, liczba podejmowanych inicjatyw, liczba szkoleń, liczba uczestników szkoleń, liczba zorganizowanych działań, liczba uczestniczących osób, liczba organizacji pozarządowych korzystających ze wsparcia.

Termin realizacji: 2014 -2020

CEL STRATEGICZNY NR 5:

WZROST PROMOCJI ZDROWIA I PODNIESIENIE POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

Cele szczegółowe:

1. *Promocja zachowań prozdrowotnych, profilaktyka.*
2. *Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.*

Kierunki działań:

- prowadzenie programów i akcji w zakresie edukacji i profilaktyki prozdrowotnej, w tym w ramach akcji ogólnopolskich m.in. profilaktyki HIV, AIDS, walki z otyłością, nałogiem tytoniowym,
- podejmowanie akcji mających poprawiać bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego, w tym pieszych,
- pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- realizowanie inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie agresji, zażywania substancji uzależniających wśród dzieci i młodzieży.

Realizatorzy:

- Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- placówki oświatowe,
- organizacje pozarządowe,
- KMP w Grudziądzu,
- POW,
- PPP w Grudziądzu.

Mierniki efektywności: liczba osób korzystających z badań, liczba przeprowadzonych programów, akcji, liczba zrealizowanych akcji, działań.

Termin realizacji: 2014 -2020

CEL STRATEGICZNY NR 6:

ROZWÓJ KOMPETENCJI KADR POMOCY SPOŁECZNEJ

Cele szczegółowe:

1. *Zwiększenie dostępu pracownikom pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji zawodowych.*
2. *Zapobieganie zjawisku wypalenia zawodowego pracowników pomocy społecznej.*

Kierunki działań:

- organizacja szkoleń, warsztatów, wizyt studyjnych dla pracowników instytucji pomocy społecznej,
- budowanie systemu wynagradzania, nagród adekwatnego do osiąganych efektów,
- zapewnienie warunków do obchodzenia Dnia Pracownika Socjalnego.

Realizatorzy:

- samorząd powiatowy,
- samorządy gminne
- OPS,
- PCPR w Grudziądzu,
- inne jednostki organizacyjne i instytucje pomocy społecznej.

Mierniki efektywności: liczba realizowanych działań, liczba pracowników instytucji pomocy społecznej objętych działaniem.

Termin realizacji: 2014 -2020

7. Wdrażanie i monitoring strategii

7.1. System realizacji strategii

System realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Grudziądzkim na lata 2014 -2020 tworzą podmioty zarządzające, koordynujące i realizujące.

Podmiotem odpowiadającym za wykonanie uchwały Rady Powiatu Grudziądzkiego w sprawie przyjęcia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Grudziądzkim na lata 2014-2020 jest Zarząd Powiatu Grudziądzkiego.

Koordynatorem realizacji Strategii jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu.

Realizatorem kierunków działań przyjętych w Strategii są:

- samorząd powiatowy,
- samorządy gminne,
- PCPR w Grudziądzu,
- PUP w Grudziądzu,
- OPS,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe,
- POW
- WTZ
- PPP w Grudziądzu
- KMP w Grudziądzu
- ZOZ,
- inne jednostki organizacyjne i instytucje pomocy społecznej.

7.2. Monitoring i aktualizacja Strategii

Ocena stopnia realizacji Strategii odnosi się do wskaźników ilościowych określonych w dokumentach dla poszczególnych działań, a także jeżeli jest to możliwe, z uwzględnieniem wskaźników jakościowych.

Monitorowanie pozwoli na ocenę zakładanych wyników już przyjętych działań jak i na ewentualne korekty w zakresie tych zadań.

Strategia, aby mogła odegrać swoją rolę w realizacji polityki społecznej w powiecie powinna być dokumentem otwartym; rzeczywistość społeczna podlega zmianom, których nie można do końca przewidzieć. Konieczne, zatem jest adekwatne reagowanie na pojawiające się problemy i wyzwania.

Oceny stopnia realizacji Strategii dokonywać będzie powołany przez Zarząd Powiatu Zespół Zadaniowy ds. Wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Zespół przynajmniej raz w roku będzie składał Zarządowi Powiatu sprawozdanie z realizacji Strategii.

Zespół będzie również oceniać aktualność przyjętych w Strategii: diagnozy, misji, celów i kierunków działań, mierników efektywności oraz inicjować podjęcie kroków zmierzających do ich aktywizacji.

Ostateczną decyzję o rozpoczęciu procesu aktualizacji Strategii podejmie Zarząd Powiatu po rozpatrzeniu stanowiska Zespołu sformułowanego w formie pisemnej. Przekazanie sprawozdania Zarządowi Powiatu Grudziądzkiego będzie następować do końca II kwartału za poprzedni rok budżetowy.

7.3. Finansowanie Strategii

Środki finansowe na działania zaplanowane w Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Grudziądzkim na lata 2014-2020 będą pochodzić z różnych źródeł. Ich wysokość nie jest możliwa do określenia w perspektywie do 2020 roku.

Podstawowymi źródłami finansowania działań Strategii są:

- budżet powiatu grudziądzkiego,
- budżet państwa,

- PFRON,
- fundusze europejskie,
- inne.

Źródła finansowania powinny być przedmiotem analizy Zespołu Zadaniowego ds. Wdrażania Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Grudzińskim na lata 2014 – 2020.

Pojawienie się nowych źródeł lub brak możliwości finansowania przyjętych w Strategii działań mogą stanowić przyczynę rozpoczęcia procesu jej aktualizacji.

Tabela nr 27. Wykaz celów strategicznych i szczegółowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie grudziądzkim na lata 2014-2020

Lp.	Cel strategiczny	Cel szczegółowy	Kierunki działań	Realizatorzy	Mierniki efektywności	Termin realizacji
1.	Wspieranie osób bezrobotnych w aktywnym poszukiwaniu pracy i ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych – wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatu	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych przy zastosowaniu usług i instrumentów rynku pracy.	PUP	liczba projektów, liczba osób korzystających z instrumentów rynku pracy, liczba osób, które podjęły pracę w wyniku aktywizacji zawodowej	2014-2020
			Prowadzenie działalności informacyjnej i edukacji w zakresie zawodów nadwyżkowych i deficytowych oraz dostosowania kwalifikacji i kompetencji zawodowych do potrzeb rynku pracy.	PUP Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Łasinie	liczba projektów, liczba osób uczestnicząca w projektach, liczba zorganizowanych szkoleń liczba osób uczestniczących w szkoleniach	
		Zwiększenie aktywności zawodowej grup defaworyzowanych, w tym osób niepełnosprawnych, kobiet.	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.	PUP PCPR organizacje pozarządowe WTZ	liczba projektów, liczba osób uczestniczących w projektach, liczba osób, które podjęły pracę w wyniku aktywności zawodowej	2014-2020
			Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej.	PUP	liczba utworzonych podmiotów ekonomii społecznej	
		Zwiększenie dostępności do rynku pracy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym- rozwój i wspieranie ekonomii społecznej.	Promocja idei ekonomii społecznej.	PUP samorząd powiatowy PCPR	liczba przeprowadzonych akcji promujących ekonomię społeczną	2014-2020
			Promocja podmiotów ekonomii społecznej.	PUP		

Lp.	Cel strategiczny	Cel szczegółowy	Kierunki działań	Realizatorzy	Mienniki efektywności	Termin realizacji
2.	Tworzenie i rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin	Intensyfikacja wsparcia rodziny we właściwym pełnieniu jej funkcji.	Świadczenie specjalistycznego wsparcia dla rodzin (w szczególności: psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego, rodzinnego)	PCPR PPP OPS	liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego, liczba i rodzaj porad	2014-2020
			Promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych adresowanych do rodziców i dzieci	PCPR PPP placówki oświatowe OPS KMP organizacje pozarządowe	liczba realizowanych programów liczba osób objętych wsparciem	2014-2020
			Praca socjalna i wsparcie działaniami realizowanymi przez asystenta rodziny rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze	OPS	liczba rodzin objętych wsparciem liczba zatrudnionych asystentów rodziny	2014-2020
			Organizowanie różnych dziennych form wsparcia: opieki nad dzieckiem i rodziną w środowisku naturalnym (świetlice środowiskowe, specjalistyczne dzienne placówki i inne)	samorządy gminne samorząd powiatowy PCPR OPS organizacje pozarządowe	liczba powstałych lub funkcjonujących placówek, liczba dzieci korzystająca z zajęć w placówkach	2014-2020
		Intensyfikacja działań w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie ukierunkowanych na ofiary i na sprawców	Utworzenie i prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej – zapewnienie miejsc schronienia dla ofiar przemocy	samorząd powiatowy PCPR organizacje pozarządowe	czy utworzono OIK, liczba miejsc schronienia utworzonych w OIK lub zapewnionych w OIK, liczba osób korzystających z OIK	2014-2020
			Poszerzenie pomocy specjalistycznej dla ofiar przemocy w rodzinie	samorządy gminy samorząd powiatowy	liczba oferowanych usług, liczba udzielonych porad, świadczeń, liczba osób korzystających	2014-2020

Lp.	Cel strategiczny	Cel szczegółowy	Kierunki działań	Realizatorzy	Mierniki efektywności	Termin realizacji
			Prowadzenie Punktu Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Grudziądzu	PCPR	liczba udzielonych porad, świadczeń	2014-2020
			Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy	PCPR	ilość zrealizowanych programów, liczba osób objętych wsparciem	2015-2020
			Upowszechnianie informacji i pogłębianie wiedzy o zjawisku przeciwdziałania przemocy w rodzinie	PCPR PPP OPS organizacje pozarządowe placówki oświatowe	ilość zrealizowanych akcji informacyjnych, warsztatów, zajęć edukacyjnych ilość osób uczestniczących w zrealizowanych działaniach	2014-2020
			Zwiększanie umiejętności i kompetencji pracowników służb społecznych i innych instytucji pracujących z dzieckiem i rodziną w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy	OPS PCPR PPR	liczba zrealizowanych szkoleń, konferencji, liczba osób uczestniczących w szkoleniach, konferencjach	2014-2020
		Zwiększenie liczby miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej	Promocja idei rodzinnej pieczy zastępczej, prowadzenie naboru i kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka	PCPR	liczba zrealizowanych akcji, liczba osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	2014-2020
			Organizowanie szkoleń, warsztatów w zakresie podnoszenia i wzmacniania kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych	PCPR	liczba zrealizowanych szkoleń, warsztatów, liczba uczestników szkoleń, warsztatów	2014-2020
		Zwiększenie wsparcia dla funkcjonujących rodzin zastępczych, dzieci w rodzinach zastępczych (w tym wsparcia specjalistycznego)	Organizowanie szkoleń podnoszących kompetencje społeczne dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych	PCPR	liczba zrealizowanych szkoleń, warsztatów, liczba uczestników szkoleń, warsztatów	2014-2020

Lp.	Cel strategiczny	Cel szczegółowy	Kierunek działania	Realizatorzy	Mierniki	Termin realizacji
		Podwyższenie poziomu usług skierowanych do wychowanków opuszczających pieczę zastępczą	Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom pełniącym funkcję rodziny zastępczej w szczególności w ramach grup wsparcia, rodzin pomocowych	PCPR	liczba zrealizowanych działań, liczba osób objętych pomocą i wsparciem	2014-2020
			Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób pełniących funkcję rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w tych rodzinach	PCPR	ilość udzielonych porad, ilość osób korzystających z poradnictwa i terapii	2014-2020
			Wspieranie usamodzielnianych wychowanków w celu ich aktywizacji zawodowej i integracji społecznej (szkolenia, kursy podwyższające kwalifikacje zawodowe, kompetencje społeczne, pomoc w otrzymaniu zatrudnienia, utworzenie mieszkań chronionych dla osób usamodzielnianych)	samorząd powiatowy PCPR	ilość zorganizowanych szkoleń, kursów, ilość miejsc w utworzonych mieszkaniach chronionych, ilość osób uczestniczących w szkoleniach, kursach, ilość osób skierowanych do mieszkań chronionych	2014-2020
3.	Pomoc i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i osób starszych	Poprawa warunków funkcjonowania osób niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania oraz w przestrzeni publicznej	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej w powiecie	samorząd powiatowy samorządy gminne	liczba zrealizowanych projektów polegających na likwidacji barier architektonicznych, w wyniku których zlikwidowano bariery całościowo lub częściowo	2014-2020
			Likwidacja barier funkcjonalnych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych	PCPR	liczba udzielonych dofinansowań liczba osób korzystających ze wsparcia	2014-2020
			Likwidacja barier transportowych poprzez zakup pojazdów dostosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych dla jednostek organizacyjnych samorządu oraz organizacji pozarządowych	samorząd powiatowy samorządy gminne	liczba zakupionych pojazdów liczba miejsc w zakupionych pojazdach	

Lp.	Cel strategiczny	Cel szczegółowy	Kierunki działań	Realizatorzy	Mienniki efektywności	Termin realizacji
		Rozwój zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych i osób starszych	Opracowanie programów i projektów aktywizujących osoby starsze i niepełnosprawne	samorząd powiatowy samorządy gminne PCPR OPS	liczba programów i projektów, liczba osób, w tym osób niepełnosprawnych, biorących udział w projektach	2014-2020
			Poprawa jakości usług skierowanych do osób niepełnosprawnych i starszych	OPS PCPR	ilość i rodzaj usług zrealizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych, opis jakości usług	
			Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego wspierającego osoby starsze, niepełnosprawne i rodziny tych osób	OPS PCPR organizacje pozarządowe	ilość udzielonych porad, ilość osób korzystających z poradnictwa	
			Tworzenie i prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych	samorząd powiatowy samorządy gminne organizacje pozarządowe	ilość utworzonych i prowadzonych ośrodków wsparcia, ilość miejsc, osób korzystających ze wsparcia	2014-2020
			Dofinansowanie rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, w tym rehabilitacji dzieci i młodzieży	PCPR	ilość realizowanych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej, ilość osób którym udzielono dofinansowań, w tym ilość dzieci i młodzieży	
4.	Rozwój społeczeństwa obywatelskiego	Wspieranie działań na rzecz rozwoju wolontariatu	Promocja wolontariatu, włączanie wolontariuszy do działań w sferze zadań publicznych oraz projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe	PCPR OPS organizacje pozarządowe placówki oświatowe	liczba działań promocyjnych liczba podejmowanych inicjatyw	2014-2020

Lp.	Cel strategiczny	Cel szczegółowy	Kierunki działań	Realizatorzy	Mienniki efektywności	Termin realizacji
5.	Wzrost promocji zdrowia i podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego	Rozwój wsparcia merytorycznego dla organizacji pozarządowych	Zapewnienie pracownikom jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych wiedzy nt dobrych praktyk w zakresie wolontariatu, regulacji prawnych dot. wolontariatu	PCPR OPS	liczba szkoleń liczba uczestników szkoleń	2014-2020
			Organizacja spotkań informacyjnych, doradczych dla organizacji pozarządowych	PCPR OPS organizacje pozarządowe	liczba zorganizowanych działań, liczba uczestniczących osób	
			Stale wsparcie doradcze dla organizacji pozarządowych		liczba organizacji pozarządowych korzystających ze wsparcia	
		Promocja zachowań prozdrowotnych, profilaktyka	Prowadzenie programów i akcji w zakresie edukacji i profilaktyki prozdrowotnej, w tym w ramach akcji ogólnopolskich m.in. profilaktyki HIV, AIDS, walki z otyłością, nałogiem tytoniowym	zakłady opieki zdrowotnej placówki oświatowe organizacje pozarządowe	liczba osób korzystających z badań, liczba przeprowadzonych programów, akcji	2014-2020
		Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	Podjęcie akcji mających poprawiać bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego, w tym pieszych	KMP placówki oświatowe organizacje pozarządowe	Liczba zrealizowanych akcji	
			Pogłębianie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie	KMP placówki oświatowe POW organizacje pozarządowe	Liczba zrealizowanych działań	

Lp.	Cel strategiczny	Cel szczegółowy	Kierunek działania	Realizatorzy	Mierniki efektywności	Termin realizacji
			Realizowanie inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie agresji, zażywania substancji uzależniających wśród dzieci i młodzieży	PPP placówki oświatowe POW organizacje pozarządowe	Liczba zrealizowanych działań	2014-2020
6.	Rozwój kompetencji kadr pomocy społecznej	Zwiększanie dostępu pracownikom pomocy społecznej do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	Organizacja szkoleń, warsztatów, wizyt studyjnych dla pracowników instytucji pomocy społecznej	samorząd powiatowy samorządy gminne OPS PCPR inne jednostki organizacyjne i instytucje pomocy społecznej	liczba realizowanych działań liczba pracowników instytucji pomocy społecznej objętych działaniami	2014-2020
		Zapobieganie zjawisku wypalenia zawodowego pracowników pomocy społecznej	Budowanie systemu wynagradzania, nagród adekwatnego do osiągniętych efektów			
			Zapewnienie warunków do obchodzenia Dnia Pracownika Socjalnego			

8. Spis tabel

Tabela nr 1. Podział terytorialny	- 11
Tabela nr 2. Liczba ludności powiatu grudziądzkiego wg wieku w latach 2010-2012	- 11
Tabela nr 3 A-F. Powody, dla których przyznawano świadczenia w poszczególnych gminach powiatu grudziądzkiego w latach 2010-2012	- 20
Tabela 3 A – Miasto i Gmina Łasin	- 20
Tabela 3 B – Miasto i Gmina Radzyń Chełmiński	- 21
Tabela 3 C – Gmina Świecie nad Osą	- 22
Tabela 3 D – Gmina Rogóżno	- 24
Tabela 3 E – Gmina Gruta	- 25
Tabela 3 F – Gmina Grudziądz	- 26
Tabela nr 4. Stopa bezrobocia w latach 2010-2012	- 27
Tabela nr 5. Liczba bezrobotnych w powiecie grudziądzkim w latach 2010-2012	- 28
Tabela nr 6. Struktura bezrobotnych w powiecie grudziądzkim według wieku w latach 2010-2012	- 29
Tabela nr 7. Struktura osób bezrobotnych w powiecie grudziądzkim według wykształcenia w latach 2010 – 2012	- 31
Tabela nr 8. Struktura bezrobotnych w powiecie grudziądzkim z uwzględnieniem stażu pracy w latach 2010-2012	- 32
Tabela nr 9. Struktura osób niepełnosprawnych według płci, ekonomicznych grup wieku, poziomu wykształcenia oraz aktywności ekonomicznej w Powiecie Grudziądzkim w 2011 roku	- 34
Tabela nr 10. Liczba orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydanych przez Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności w Grudziądzu mieszkańcom powiatu grudziądzkiego w latach 2010-2012	- 36

Tabela nr 11. Liczba wydanych orzeczeń przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Grudziądzu dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu grudziądzkiego w latach szkolnych 2010/2011 – 2012/2013	- 38
Tabela nr 12. Liczba osób niepełnosprawnych w powiecie grudziądzkim zarejestrowanych jako bezrobotne w latach 2010-2012	- 39
Tabela nr 13. Struktura bezrobotnych osób niepełnosprawnych w powiecie grudziądzkim według wykształcenia	- 40
Tabela nr 14. Przyznane osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków PFRON przez PCPR w Grudziądzu w latach 2010-2012	- 41
Tabela nr 15. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na rehabilitację osób niepełnosprawnych w WTZ z podziałem na źródła ich pochodzenia w latach 2010 – 2012	- 42
Tabela nr 16. Liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w projekcie systemowym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grudziądzu w latach 2010-2012	- 43
Tabela nr 17. Liczba rodzin zastępczych w powiecie grudziądzkim w latach 2010-2012	- 44
Tabela nr 18. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu grudziądzkiego w latach 2010-2012	- 45
Tabela nr 19. Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu grudziądzkiego, umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem w latach 2010-2012	- 45
Tabela nr 20. Liczba dzieci pochodzących z terenu powiatu grudziądzkiego, umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej według stanu z grudnia 2012 r.	- 46
Tabela nr 21. Ilość przeprowadzonych przez policję interwencji kryzysowych w środowiskach domowych w powiecie grudziądzkim w latach 2010-2012	- 47
Tabela nr 22. Liczba przestępstw w powiecie grudziądzkim i ich stopień wykrywalności w latach 2010-2012	- 48

Tabela nr 23. Wysokość środków finansowych przeznaczonych przez powiat grudziądzki na realizację zadań publicznych oraz obszary, w których zlecano zadania publiczne organizacjom pożytku publicznego w latach 2010- 2012	- 49
Tabela nr 24. Analiza SWOT – mocne i słabe strony	- 54
Tabela nr 25. Analiza SWOT – szanse i zagrożenia	- 56
Tabela nr 26. Cele strategiczne i operacyjne	- 58
Tabela nr 27. Wykaz celów strategicznych i szczegółowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie grudziądzkim na lata 2014-2020	- 71

9. Spis wykresów

Wykres nr 1. Podział terytorialny	- 11
Wykres nr 2. Liczba ludności powiatu grudziądzkiego wg wieku w latach 2010-2012	- 12
Wykresy nr 3 A-F. Powody, dla których przyznawano świadczenia w poszczególnych gminach powiatu grudziądzkiego w latach 2010-2012	- 21
Wykres 3 A – Miasto i Gmina Łasin	- 21
Wykres 3 B – Miasto i Gmina Radzyń Chełmiński	- 22
Wykres 3 C – Gmina Świecie nad Osą	- 23
Wykres 3 D – Gmina Rogóźno	- 24
Wykres 3 E – Gmina Gruta	- 25
Wykres 3 F – Gmina Grudziądz	- 26
Wykres nr 4. Stopa bezrobocia w latach 2010-2012	- 27
Wykres nr 5. Liczba bezrobotnych w powiecie grudziądzkim w latach 2010-2012	- 28
Wykres nr 6. Struktura bezrobotnych w powiecie grudziądzkim według wieku w latach 2010-2012	- 30
Wykres nr 7. Struktura osób bezrobotnych w powiecie grudziądzkim według wykształcenia w latach 2010 – 2012	- 31
Wykres nr 8. Struktura bezrobotnych w powiecie grudziądzkim z uwzględnieniem stażu pracy w latach 2010-2012	- 33
Wykres nr 9. Liczba wydanych orzeczeń przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Grudziądzu dla dzieci i młodzieży z terenu powiatu grudziądzkiego w latach szkolnych 2010/2011 – 2012/2013	- 38
Wykres nr 10. Liczba osób niepełnosprawnych w powiecie grudziądzkim zarejestrowanych jako bezrobotne w latach 2010-2012	- 39
Wykres nr 11. Struktura bezrobotnych osób niepełnosprawnych w powiecie grudziądzkim według wykształcenia	- 40
Wykres nr 12. Liczba osób niepełnosprawnych biorących udział w projekcie	

systemowym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Grudziądzu w latach 2010-2012

- 43

Wykres nr 13. Ilość przeprowadzonych przez policję interwencji kryzysowych
w środowiskach domowych w powiecie grudziądzkim
w latach 2010-2012

- 47

10. Wykaz użytych skrótów

DSRK – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju
GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
GUS – Główny Urząd Statystyczny
KMP – Komenda Miejska Policji
M-GOPS – Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej
OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej
PCPR – Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie
PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PKB – Produkt Krajowy Brutto
PO-W – Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza
PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
ŚSRK – Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju
UE – Unia Europejska
WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej

PRZEWODNICZĄCY RADY
Jerzy Wołoszyn